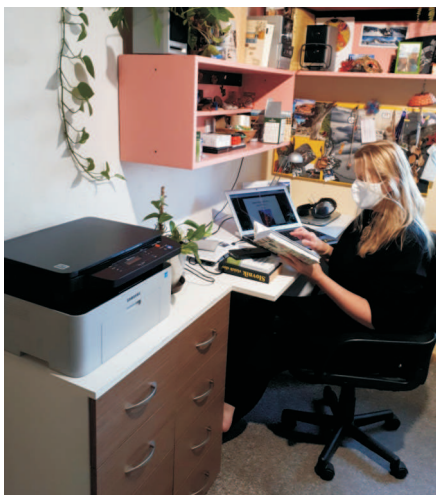

Kronika města Havířova je stejně mladá jako město samo

Kronika je pramen, a o ten je třeba celé dny, týdny, měsíce či roky pečovat, aby nikdy nevyschnul. Naučný slovník o kronice říká, že je to literární žánr, jehož úlohou je chronologicky, tedy podle pořadí, v jakém se děj v časové ose odehrál, popsat jednotlivé historické události.

Kroniky v Čechách byly už od středověku velmi známým diskutovaným fenoménem. Vždy měly velkou vážnost, a proto i ten, kdo je sepisoval, byl sečtělým a váženým člověkem.

A toto platilo celá staletí až do dnešní doby. Vedení měst a obcí proto také hledají velmi schopné lidi, kteří by se psaní kronik věnovali. Doba samozřejmě přináší nejrůznější změny jak v úpravě, tak i ve způsobu záznamu událostí. Ruční psaní doplněné krásnými "malůvkami" a vyšperkované barevnými, ozdobnými písmeny, vystřídaly fotografie a texty psané na psacím stroji či počítači...

Ti, kteří kroniky tvoří, musí mít k místu, o kterém piší, citový vztah (je to - jak se říká - jejich srdeční záležitost) a musí umět příběhy správně zformulovat. Je to práce stejně náročná jako novinářina, která nebaží po senzaci, ale umí děnit v okolí kronikáře pravdivě zachytit.

Více na str. 7

Sportovní hry seniorů

V pořadí 6. ročník krajských sportovních her (KSH) se konal 2. září ve sportovním areálu TJ Ostrava. Původně se měly hry uskutečnit na začátku června, ale zprísňené podmínky a přijatá koronavirová opatření toto setkání seniorů neumožnily. Poprvé se organizátoři z krajské rady seniorů (KRS) rozhodli pro týmovou soutěž, která nahradila dosavadní ročníky, kdy závodili senioři a seniorky individuálně.

Kromě čtyřlenných týmů se opět vyhodnocovaly vícebojařské kategorie žen a mužů podle věku. I přes tuto novinku v soutěžení byla účast velice dobrá a do Ostravy přijelo 65 družstev, což bylo 260 seniorských sportovců z 23 měst a obcí našeho kraje! Samozřejmě se postupovalo podle předem stanovených podmínek a pravidel, tentokrát doplněných o aktuální opatření z důvodu Covidu 19.

Slavnostního zahájení krajských sportovních her se poprvé zúčastnil představitel hlavního partnera KRS MSK hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák a také předseda Rady seniorů ČR Zdeněk Pernes, jenž vážil dalekou cestu z Prahy.

Více na str. 13

Poučme se z minulosti a dělejme svět lepším

Prolog Martina Bednáře, starosty městského obvodu Ostrava Jih:

„Dobrý den, srdečně zdravím všechny čtenáře SeniorTipu. Řada z nich je určitě také od nás, z městského obvodu Ostrava-Jih, ve kterém od dětství s rodiči (nyní již seniory) žiji, a pro který v posledních šesti letech také na místní radnici pracuji.“

Jste starostou nejlidnatějšího ostravského obvodu - přes sto tisíc obyvatel. Jak se vám daří udržovat čistotu obvodu, komunikace, chodníky a zeleň?

Bc. Martin Bednář, starosta

„Příjemný veřejný prostor je spolu s bezpečností prioritou pro klidný život našich obyvatel. V roce 2015 jsme založili Technické služby a na údržbě obvodu stále více spolupracujeme i s dalšími městskými společnostmi. Za čistotou a hezkým vzhledem, opravami chodníků i květinovou výsadbou stojí spousta práce i financí. Snažíme se peníze šetřit na zbytných věcech, soutěžit nejlepší dodavatele a ceny prostřednictvím transparentních veřejných zakázek. Prozatím se nám díky tomu dařilo každoročně navyšovat finanční prostředky právě do potřebných oprav cest a chodníků, údržby zeleně. Nikdy však nebudu spokojen, dokud vše nebude dokonalé. K tomu nám bohužel mnoho chybí. Jen na potřebné opravy chodníků potřebujeme více než miliardu korun, což znamená, že nelze dát do pořádku vše tak rychle, jak bych si přál.“

Pokračování na str. 3

MUDr. Růžena Mašková: O tom, že koronavirus sedá i na vládní činitele, že existují i jiné vážné nemoci, že se máme snažit zlepšovat duševní i tělesnou kondici, že veselá mysl je půl zdraví, že je radost udělat něco pro druhé, že technika se dá využít i zneužít a o Vánocích a Silvestru

MUDr. Růžena Mašková

Určitě budete se mnou souhlasit, že nejdiskutovanějším tématem současné doby je jednoznačně koronavirus. A nejen jako odborná problematika pro zdravotníky, ale také jako zdroj politických šarvátek, ekonomických názorů, mediálních urážek i sousedských sporů.

Francouzský prezident Charles de Gaulle řekl svého času: Zkuste vládnout zemi, kde se vyrábí 246 druhů sýra. Jenže v porovnání s námi to byl naprostý troškař - zkuste totiž vládnout zemi, která má deset milionů epidemiologů...

Tím virem se zabývají vědecké ústavy celého světa a on si dělá, co chce, dokonce sedá i na vládní činitele, a nejen u nás. Donald Trump údajně koronavirus překonal, přitom není žádný mladík. Ovšem nikdo neví, co covid udělá s člověkem dál, a to nejen s jeho imunitou, ale třeba i s genetickou výbavou, včetně možností zázemí pro další infekce.

Ze své lékařské praxe musím říci, že roušky jsou opravdu důležité, protože kapénkovou infekci brzdí. Ostatně, na operační sál, nebo na novorozenecké oddělení se nikdy bez roušky nesmělo. Navíc jsem však zaregistrovala, že v Jižních Čechách bublá pod povrchem další průšvih - šíří se tam žloutenka. Ta i po vyléčení nechává přinejmenším postižená játra. Takoví lidé pak nemohou pít žádný alkohol, tedy ani pivo, což by pro naše pivovarnictví byla další rána...

Tím chci mimo jiné říci, že vedle koronaviru existují i jiné závažné nemoci, které se na jeho úkor opomíjejí. A když v televizi, i v jiných médiích, neustále běží až hysterické zpravodajství o tomto viru, lidé psychicky labilní, s různými fobiemi či úzkostmi, se z toho mohou sesypat. Přitom seriózně vám nikdo nemůže říci, co koronavirus ve skutečnosti znamená, protože během půl roku nelze tuto zcela novou infekci správně vyhodnotit.

Orientujme se tedy na to, co s tím opravdu můžeme dělat. Vedle nošení roušek a respektování vládních opatření by se měl každý sám za sebe snažit zlepšovat duševní i tělesnou kondici. Zbytečně se netrápit přemýšlením o nejhorších variantách, nevěnovat se úzkostlivým sebepozorováním a stresům, ale přečíst si něco veselého, pustit si povznášející hudbu, nebo se podívat na klasické filmové komedie. Veselá mysl je opravdu půl zdraví.

A co se týká tělesné kondice, tak do přírody můžeme i tehdy, když je venku sychravo. Smířme se s tím, že do počasí si svatý Petr mluvit nenechá, že brbláním ho nijak neovlivníme a místo toho si na procházku vezmeme pláštěnku, či deštník. Nepochybně nám to prospěje stejně jako rozumné cvičení.

A nyní načnu jiný soudek, mnohem veselejší - blíží se vánoce. Svátky smíření, lásky a mimo jiné rozdávání radosti druhým. Maminka nám doma říkala: děvčata, naučte se mít radost, když pro druhé můžete něco udělat - celý život pak budete šťastné. A je to pravda. Protipólem takového přístupu jsou sobci, ovšem ti si vůbec neuvědomují, že nejvíce škodí sami sobě. Nikdy nemají vše, co by chtěli a připravují se o radost ze života i o duševní rovnováhu. Na druhou stranu, ačkoli to vypadá, že v naší společnosti sobci převažují, není to pravda. Akorát více vystrkují své hlavy, ale ve skutečnosti tvoří většinu lidí dobrosrdeční. Důkazem toho jsou i nejruznější dárcovské sbírky.

Kromě sobectví poškozují mezilidské vztahy i přespřílišné užívání techniky. Když lidé místo s lidmi jednájí s mobily, není to to pravé ořechové. Když vám přijde hromadný email, nebo esemeska s přáním „šťastné a veselé“, není to totéž, jako přání od srdce a z očí do očí. Zkrátka, i techniku lze využít, či zneužít, jako vše. Ale mám i nedávnou zkušenost s dobrým využitím mobilu. Vyšetřovala jsem mladíka po lehkém úrazu - vzadu měl trochu odřenou hlavu poté, co upadl na zem, byl bez vlády, a když se probral, vůbec nevěděl, co se děje. Já se při vyšetřování vždycky bavím o sportu - o politice nelze, protože to by člověk rozčílil sebe i okolí - a on mi přitom v mobilu ukázal, jak parádní umí salta. No a byli jsme doma: kluk udělal salto, které mu parádně nedopadlo a dostal otřes mozku...

Pro dobrou náladu se s vámi na závěr letošního roku rozloučím anekdotou, dokonce z mého oboru.

O Silvestru v jednom hotelu:

„Je mi líto, pane a paní, to víte, máme obsazeno. Ale kdybyste si trochu pospíšili v našem baru, tak chytíte ještě něco volného na záchytce.“

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

 OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

 Moravskoslezský
kraj

 HAVÍŘOV

Poučme se z minulosti a dělejme svět lepším

Pokračování ze strany 1

Existuje pořekadlo, že koho chce Bůh potrestat, tomu dá potvora souseda. Takže jak se lidem u vás bydlí? A nejen v souvislosti s mezilidskými vztahy, ale třeba i v souvislosti s opravami bytového fondu a parkováním?

„O 312 obecních domů, s více než 5200 byty, které má náš obvod ve správě, se skutečně staráme. Rekonstruujeme, zateplujeme, měníme stará bytová jádra. Nyní si bereme výhodný úvěr a chceme opravy a modernizaci bytového fondu dále zrychlit. Myslím si, že byt u nás naleznou lidé s jakýmkoliv příjmem, včetně seniorů. Celá pětina našich bytů je vyčleněna pro tzv. nízkonákladové bydlení. Pro zájemce o bydlení v obecních bytech máme přehled aktuální nabídky na webu nemovitosti.ovajih.cz. Těším se, až v příštím roce dokončíme rekonstrukci domu určeného výhradně pro seniorské bydlení. Tento dům s téměř stovkou bytů bude mít u vstupu nepřetržitou vrátnici, což zajistí klid a bezpečí v domě.

To ostatně hlídáme také díky kamerovému systému a kontrolám užívání bytů. Umíme si poradit se sousedy, kteří nedodržují pravidla. A to pomocí dobrých smluv i díky spolupráci s policií. Horší je to se soukromým majetkem...“

Jak horší?

„Lidé mne často navštěvují s prosbou o řešení problémů v bytovém družstvu nebo u sdružení bytových jednotek. Pravomoc radnic na soukromý majetek je bohužel minimální a týká se to i ubytoven na Jihu. Ty jsme se v minulosti snažili vykoupit, posílat tam hygienu nebo hasiče. Aktuálně začínáme být úspěšní s vyhlášováním tzv. bezdoplatkových zón právě na ubytovně, kde chceme zabránit dalšímu sestěhování problémových osob. Opravdu činíme vše, co jako samospráva můžeme. Parkování ve městě je kapitolou samo o sobě. Problém činí hlavně na velkých sídlištích. Provedli jsme změny dopravního značení, snížili ceny parkování v parkovacích domech, postupujeme podle generelu statické dopravy a podle možností budujeme nová parkovací místa. Nicméně je to také o zodpovědnosti každého majitele auta. Řada jich vyjíždí jen párkrát za měsíc, zbytek času jen stojí na veřejných místech. Přitom máme skvělou MHD a zavedli jsme i senior taxi, které vozí osoby starší 77 let za 25 Kč kamkoliv v rámci celé Ostravy.“

Co podstatného děláte pro seniory a handicapované lidi? A mohou se cítit v obvodu Ostrava Jih bezpečně?

„Celá radnice se snaží, aby senioři měli vyžití po celý rok. Připravujeme pro ně zajímavé kurzy a školení, senior kluby, taneční večery, soutěže, výlety, plesy, Univerzitu 3. věku. Na naše náklady jsme

založili Senior point v krásném prostředí Jubilejní kolonie. Řadu akcí podporujeme v rámci činnosti kulturních domů K-TRIO a KD AKORD. Také kvůli bezpečnosti stále rozšiřujeme počet bezpečnostních kamer.

Starosta předává cenu výherkyni v rámci akce Svatomartinské Bingo

Informujeme seniory o správném chování doma i na veřejnosti, existuje mezigenerační spolupráce. Pomocnou ruku vždy podá náš odbor sociální péče. Za naše aktivity jsme letos získali ocenění v rámci soutěže Obec přátelská rodině a seniorům 2020 a díky dotaci jsme mohli vydat knihu s přehlednými informacemi pro naše starší spoluobčany. Nicméně budeme rádi za další podněty a nápady. Tato činnost nikdy neskončí a může se dále rozvíjet.“

Starosta přeje vše nejlepší 100leté občance Jihu

Umožnili jste vašim občanům, že se mohou aktivně zapojit do rozhodování o části finančních prostředků obvodu- jde o tzv. participativní rozpočet v projektu Náš Jih - Společně tvoříme Jih. Nakolik to lidé využívají?

„Náš obvod je v ČR průkopníkem v participativním rozpočtu, letos lidé mohli podávat nápady na to, co nového má v obvodu vzniknout nebo se uskutečnit, již po páté. Oceňuji, že každým rokem přihlašují lepší a lepší projekty. A podávají je i senioři. Vyhráli třeba lavičky na zastávkách nebo vybavení počítačové učebny. Víím, že aktivní senioři jsou také těmi, kteří o výsledných projektech hlasují a tím rozhodují. Již brzy se dozvíme letošní vítěze, projekty, na které budeme moci využít 10 miliónů Kč. Vážení senioři, zapojte se v dalším ročníku ještě ve větší míře! Všechny informace jsou na webu nasjih.cz.“

Co je podle Vás těžištěm v komunální politice?

„Snažíme se dělat vše, co usnadní a zlepší Jižanům život. Někdy je to složité, neboť mohou být protichůdné názory, ale nikdy nerozhoduje jeden člověk v radě. Jsme kolektivní orgán s životními zkušenostmi a snažíme se rozhodnout správně. Mnohdy se jdeme zeptat přímo obyvatel dané lokality, k řadě projektů pořádáme veřejné projednání. Díky tomu jsme schopni zaznamenat podněty, které bychom se "od stolu" na radnici nikdy nedozvěděli. Nejen dveře mé kanceláře, ale hlavně mysl, jsou otevřeny názorům ostatních. Vstřícnost a snaha o pochopení však musí být oboustranná, žijeme ve městě, domovu všech generací, což logicky přináší nejen radosti, ale také starosti a nekončící snahu o rovnováhu, vedoucí ke spokojenému životu obyvatel obvodu.“

Kterých lidských vlastností si vážíte, a které nesnášíte?

„Vážím si otevřenosti, pravdomluvnosti, odbornosti. Nemám rád přetvářku a nesoudnost.“

Poslední otázka: Jak zní Vaše krédo - a máte ho stejné pro život v politice i v rodině?

„Poučme se z minulosti a dělejme svět lepším, radujme se i z maličkostí a pomáhejme si navzájem, když to jde. Mysleme na své rodiny a chtějme, aby bylo líp. Vážme si starší generace za vše, co pro nás a naši zemi udělala, za lásku, pozornost a moudrost, kterou dává generacím dalším. Nezapomínejme, že jednou budeme senioři i my.“

Se starostou obvodu Ostrava-Jih rozmlouval Jiří Muladi

TIP NA VÝLET

Místopis na dosah *aneb* Možná tam doj(e)dete

Milí čtenáři, minule jsme se ve staré Karviné setkali na zámku s nadějí, že přece jen naposled v roce bude - i pokud jde o naše výlety do okolí Ostravy - lépe. Leč, neviditelná a tentokrát záluďná síla přírody řídí vše jinak. Pro poslední vycházku podle SeniorTipu nám zůstane jen Zelený strom nebo Zelený dub. Zní to skoro symbolicky: do stromu nelze vstoupit, leda že by byl vykotlaný. Tam, kam se dnes vypravíme, postojíme zatím také jen za zavřenými dveřmi.

Bohumín: hotel Pod Zeleným dubem (nám. Svobody 37, Starý Bohumín)

Před rekonstrukcí.
Foto Národní památkový ústav

Bohumín, podobně jako dříve navštívená Karviná, se za posledních pár let velmi změnil. K lepšímu. První zmínky o něm jakožto osadě u Odry na půdě polského královského rodu Piastovců pocházejí ze 13. stol. Tehdy byla v tomto místě překážkou na severojižní trase tzv. Jantarové stezky právě řeka, kterou obchodníci zdolávali pouze přes uměle vytvořené brody. Německá kolonizace na přelomu 13. a 14. stol. označila osadu jako Odirberg/Oderberg, kterýžto název se užíval i v období hospodářského vzestupu lokality v 19. století a pak v období okupace. Význam této části Bohumína, dnes tzv. Starého, ustoupil v době, kdy se budovala Severní dráha Ferdinandova; v roce 1847 se na tuto spojnici mezi Vídní a Krakovem napojilo nové rozvíjející se území, od roku 1924 pak označené jako Nový Bohumín.

Hlavní sál před rekonstrukcí
(archiv Rest ART M. Müllerová s.r.o.)

Po rekonstrukci

Roku 1848 dosáhlo železniční spojení do Berlína a v 70. letech 19. století už bylo možno dostat se z Bohumína po železnici do Košic. Díky blízkým zdrojům černého uhlí a železnici se rozvíjel ocelářský a drátovenský průmysl. Halič dodávala po železnici zase suroviny pro průmysl chemický.

Hotel Grüner Baum, foto ze sb. J. Spáčila

Dnes už si asi obtížně představíme, že na náměstí ve Starém Bohumíně stál i zámeček z počátku 19. století, který byl cca před čtyřiceti lety zlikvidován. Podobný osud hrozil i hotelu, který nahradil zájezdní hostinec ze 17. století, sloužící obchodníkům právě na zmíněné obchodní trase. Ten už však ekonomické situaci na počátku 20. stol. nestačil. Uprostřed maloměsta se tak v r. 1907 rozvinula novobarokní stavba s módními znaky aktuální secese. Autory projektu byli vídeňští architekti Julius Golgschläger a Siegfried Kramer, realizovali je místní stavitelé. V r. 1986, kdy byl objekt vyhlášen chráněnou památkou, nedával valnou naději, že se časem samovolně nezhroutí. V době vzniku však měl dům stavebně, svým vnějším dekorem i vnitřním vybavením (podobně jako např. jen o pár let starší Polský dům v Ostravě) představovat vyšší stupeň stavební kultury.

Na rohu náměstí, odkud vede cesta na most přes Odru na polskou stranu, na počátku 20. století v porovnání s okolními měšťanskými domy vynikal opravdu jako architektonický skvost. Původně se hotel nazýval Grüner Baum - Zelený strom, teprve po 1945, jak dokazují mj. dobové fotografie, byl přejmenován na Národní dům. Rekonstrukce v letech 2013-2015 se snažila zachovat dobové architektonické článkoví i slavnostnost hlavního sálu, jinak v objektu vzniklo ubytování, restaurační a wellness vybavení podle současných norem s odpovídajícím zázemím. V suterénu přibližuje minulost města menší historická expozice.

Dvoukřídlá stavba se pyšnila a znovu pyšní restaurovaným hlavním průčelím obráceným do náměstí: trojosý rizalit s balkónovým oknem je završen bohatou atikou na pozadí trojúhelníkového štítu. Architekti jako by se nemohli nabažit barokizujícího a secesního dekoru. První patro silně připomíná tzv. piano nobile ("vznešené patro" s hlavním sálem sahajícím až do druhého patra) barokních paláců nebo zámků. Za jeho okny lze tušit právě tento ústřední reprezentativní prostor; v bohumínském provedení to je sál s pódíem, jehož štukové výzdobě v bílé a zlaté se po pečlivém stavebním průzkumu vrátila původní noblesa.

Hlavní sál po rekonstrukci

Zrekonstruováno a podle nových potřeb bylo pod novým názvem hotelu Pod Zeleným dubem doplněno vše, co host očekává od kvalitních služeb - a ještě se potěšit dobrým řemeslným provedením díla. Ostatně můžete se sami přesvědčit - zatím bohužel jen z fotodokumentace, kolik práce a s jakými obtížemi ji asi zvládali památkáři, architekti, restaurátoři a další řemeslné profese.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

SOS MaS, z.s. RADÍ: Ze slovníku moderního spotřebitele - "REDUCE, REUSE, RECYCLE"

Všichni během života produkuje odpad, je to přirozené. Jako zodpovědní spotřebitelé bychom se měli zajímat, jak dopad naší spotřeby na svět okolo nás co nejvíce minimalizovat. Slova "Reduce", "Reuse" a "Recycle" postupně pronikají do nejrůznějších oblastí lidského života. Písmeno "R" tak neoznačuje jen v tuto dobu tolik skloňované reprodukční číslo, ale "R" také vyjadřuje jak bychom se měli chovat k věcem okolo nás, abychom chránili životní prostředí. Pojďme si připomenout co tato tři slova znamenají, a co dělat, aby tato tři slova nebyla jen prázdnými hesly.

1. REDUCE - omezení spotřeby a tím i omezení tvorby odpadů

Současná společnost je založená ve velké míře na spotřebě. Pocit štěstí bývá často dosahován právě skrze materiální statky. Takový pocit štěstí však poměrně rychle vyprchává a člověk potřebuje stále nové a nové impulzy, tedy má nutkavou potřebu nakupovat stále nové a nové věci. To opravdu nejlepší co pro naši planetu můžeme udělat, je však pravým opakem, tedy využívat méně z jejích zdrojů. Jak toho můžeme docílit? Především bychom před každým nákupem měli uvážit, zda danou věc opravdu potřebujeme a pokud ano, zda existuje nějaký ekologičtější produkt. **Nekupujeme proto zbytečnosti, a ani více věcí, než skutečně potřebujeme.**

2. REUSE - opětovné použití

V dnešní době je spousta věcí "na jedno použití" a my jsme neustále pobízeni k nákupu nových a vylepšených produktů. Přehlízíme přitom fakt, že stejný výrobek, pouze o něco starší, již doma máme. Tyto výrobky se mnohdy dají snadno opravit, vylepšit nebo opětovně využít. Mohou tak déle sloužit k tomu účelu, ke kterému byly vyrobeny, nebo je naopak lze využít na něco úplně jiného. Nezapomeňte, že věc, která již nemá hodnotu pro nás, ji může mít pro někoho jiného!

3. RECYCLE - recyklace

Každá věc, i ta nejkvalitnější a nejekologičtější, se někdy dostane na konec svého životního cyklu. Pokud je to možné, než abychom ji vyhodili, předejme ji k recyklaci. Třídíme odpady, aby se použité materiály mohly dále využít. Recyklace je lepším řešením než skládkování odpadu na skládkách nebo jeho spalování.

Snažte se nekupovat zbytečnosti a třídíte odpad? Posuňte se jako spotřebitelé ještě dál. Pojďme se blíže podívat na druhé R a využití RE-USE v praxi.

Nejjednodušeji lze výraz REUSE vysvětlit slovy **nevyhazujte to, použijte to znovu, pokud věc nechcete, raději ji někomu dejte, nebo prodejte.** Jednodušší už to být nemůže. Jde o to dát věcem druhou šanci a prodloužit jejich životnost. Znovupoužití je zásadní pro předcházení vzniku odpadů. Vždyť naši rodiče a prarodiče tento přístup znali a využívali jej, aniž by je k tomu nutila ekologie, nebo jakákoli směrnice. Ještě před pár desítkami let se všechno používalo až do doby, dokud se věc nerozpadala pod rukama. Dnes si pořizujeme věci nové a ty staré často bezmyšlenkovitě vyhazujeme. Tento způsob ovšem není dlouhodobě udržitelný.

Re-Use centra

Pomoci s využitím starých věcí se snaží např. takzvaná Re-Use centra, která pomáhají nacházet uplatnění pro starší, avšak stále funkční či využitelné předměty, které by jinak skončily v odpadu. Pokud lidé jistou věc nepotřebují, donesou ji do re-use centra, kde tato věc najde šanci na "druhý život". I když pro nás tyto věci ztratily hodnotu, neznamená to, že nemohou udělat radost, nebo dobře posloužit někomu jinému. **Reuse je dobrá cesta k odpovědnému nakládání s odpady a správnému jednání každého spotřebitele.**

Namítnete, že řada spotřebních věcí je v dnešní době schválně konstruována tak, aby se rychleji pokazila, nejlépe co nejdříve po záruční době a zároveň nebyla opravitelná nebo jen s velkými náklady. A máte pravdu. I v této oblasti se snad v brzké době dočkáme změny. Od příštího roku bychom se mohli dočkat tzv. práva na opravitelnost. Budeme vás o této očekávané změně a o všem, co přinese, včas informovat.

Marcela Reichelová

Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z.s.

V Ostravě se otevřelo historicky první Re-Use centrum

Letos v září bylo v areálu společnosti OZO Ostrava v Přívoze otevřeno Reuse Centrum OZO Ostrava, tedy centrum pro opětovné použití věcí, které by jinak skončily jako odpad. Jde o společný projekt města Ostravy a společnosti OZO Ostrava.

„Město se ve spolupráci s OZO Ostrava dlouhodobě snaží o minimalizování objemu odpadu a o jeho co nejlepší využití. Reuse centrum je jednou z cest, jak toho dosáhnout,“ řekla náměstkyně primátora K. Šebestová a akcentovala, že celý výtěžek z prodeje předmětů v Reuse Centru OZO Ostrava bude věnován na výsadbu zeleně ve městě.

„Chceme ukázat, že funkční předměty, o něž už původní vlastníci nestojí, se kvůli tomu ještě nemusejí stát odpadem. Po nenáročné opravě nebo renovaci mohou dělat radost novým majitelům,“ vysvětlil Karel Belda z OZO Ostrava a upřesnil, že z reuse centra si bude možné za symbolickou částku v rozmezí od 10 do 200 korun odnést předměty buď v

podobě, jak byly darovány, či po drobné opravě. Věci s minulostí zde dostanou šanci na novou budoucnost. Stávající majitelé mohou předměty určené pro centrum odevzdávat ve všech ostravských sběrných dvorech. Nové reuse centrum bylo vybudováno v areálu OZO Ostrava ve Slovenské ulici v Přívoze, kde se nachází sběrný dvůr. Takže v podstatě může člověk na jednom místě odložit nepotřebný předmět a zároveň si z reuse centra odvézt něco, co se mu hodí. Zajímavým doplňkem reuse centra je veřejná dílna, kde si lidé mohou zakoupenou věc sami opravit nebo vylepšit.

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

4. října 1950 došlo ve sloji Leopold na jámě Michálka ve Slezské Ostravě k výbuchu důlních plynů. Zahynulo 36 horníků, mezi nimi 7 hornických učňů. Smrt nastala popálením nebo otravou kyslíčným uhelnatým. Událost byla tak závažná, že byla projednávána na mimořádném zasedání vlády. Ta se usnesla uspořádat obětem státní pohřeb. Pohřbu se zúčastnil předseda vlády A. Zápotocký, ministři vlády a další. Katastrofa měla značně depresivní vliv na osazenstvo všech dolů a ztížila také nábor učňů do hornictví. Proslýchalo se totiž, že tragédie byla zapříčiněna hrubým porušením bezpečnostních předpisů při honbě za vyššími výkony, nesmyslným soutěžením a údernickým hnutím.

Jáma Michálka

17. října 1945 zahájila v Ostravě zápisem posluchačů činnost Vysoká škola báňská, přenesená sem z Příbrami. K zápisu do zasedací síně Nové radnice se dostavilo 208 studentů hornického studia a 113 studentů hutnického studia. Škola tedy započala svou ostravskou éru s takovým počtem studentů, kterého předtím ještě nikdy nedosáhla. Příbram byla sídlem VŠB celkem 97 let.

28. října 1920 se v Praze narodil klavírista, sbormistr, dirigent, šéf opery Státního divadla v Ostravě Jiří Pinkas (zemřel 1. července 2003 v Brně). Vrcholným obdobím jeho tvůrčího života bylo právě působení v čele ostravského divadla (1966-1978), když se intenzivně věnoval domácímu a světovému repertoáru a nevyhýbal se ani uvádění současných autorů. Jím pozvednutá interpretační úroveň umožnila souboru uspořádat pět úspěšných uměleckých turné do Itálie a další do Španělska a Německa.

28. října 1930 se konalo slavnostní otevření budovy Nové radnice v Moravské Ostravě. Členové zastupitelstva se shromáždili v zasedací síni radnice, aby vyslechli projev starosty Jana Prokeše, který shrnul historii stavby a vyzdvihl zásluhy jednotlivých účastníků. Slavnost byla ukončena na náměstí položením základního kamene k pomníku T. G. Masaryka, a to za malé účasti obyvatel. Právě koncem října totiž vypukly lijáky, Odra se vylila z břehů a zaplavila celé městské čtvrti. Pod vodou se ocitly velké části Přívozu, Nové Vsi a Mariánských Hor, jejichž obyvatelé byli často zcela odříznuti od světa a přinuceni se starat především o bezpečí své a svých příbýtků. Přírodní pohroma způsobila, že samotný slavnostní ceremoniál otevření této velkolepé stavby se ocitl zcela na okraji pozornosti.

4. listopadu 1920 ve Vídni zemřel poslanec říšské rady, sociálně demokratický politik, novinář Petr Cingr, vůdce ostravského dělnictva (narodil se 12. května 1850 v Hudlicích, okr. Beroun). Na Ostravsku žil od roku 1893 a potřebám zdejších horníků a hutníků věnoval veškerou svou energii. Významným počinem bylo vydání prvního čísla odborného časopisu Odborné listy a založení hornického vzdělávacího a odborového spolku Prokop, jemuž předsedal. Bytostný optimismus, klid, rozvaha, jistota, dobrý postřeh, schopnost rychlého rozhodování a důslednost z něj učinily vynikajícího organizátora, jakého Ostravsko tehdy potřebovalo.

Petr Cingr (zcela vlevo) v rodinném kruhu kolem roku 1910

16. listopadu 1970 v Ostravě zemřel malíř Vladimír Kristin (narodil se 27. července 1894 v Ostravě). Od roku 1925, kdy opustil pedagogickou dráhu (učil kreslení na německé reálce v Ostravě), působil jako scénograf pro Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě. Byl zakládajícím členem Moravskoslezského sdružení výtvarných umělců, později se stal členem brněnské Skupiny výtvarných umělců. V roce 1935 spolu s dalšími umělci založil druhý ostravský výtvarnický spolek Výtvarní umělci Moravská Ostrava a stal se jeho prvním předsedou. Po ustavení Svazu čs. výtvarných umělců se stal dlouholetým předsedou ostravské pobočky.

3. prosince 1970 byla po úspěšných provozních zkouškách strojního zařízení a síla na slad zahájena v novém pivovaru v Nošovicích výroba desetistupňového piva. Zrání "desítky" trvalo do poloviny ledna, "dvanáctka", jejíž výroba začala o

Slavnostní otevření budovy Nové radnice v Moravské Ostravě

několik dní později, byla expedována koncem února. Nejprve se počítalo pouze s výrobou sudového piva pro oblast Frýdecko-Místecká, později s celým sortimentem sudových a lahvových piv také pro Karvinsko, Vsetínsko a Novojičínsko. Nošovický pivovar, jehož výstavba si vyžádala nákladu 220 mil. korun, tehdy patřil k největším v republice. V plném provozu byl projektován na výrobu 900 tisíc hl. piva ročně.

21. prosince 1620 je datován list olomouckého biskupa kardinála Dietrichštejna, v němž Ostravským oznamoval bělohorskou porážku a informoval je o tom, jak zorganizovat ochranu svých statků proti plenění vojsky. Byl totiž velmi dobře informován o neustávajícím rabování a o obrovských škodách a hanebnostech, které páchaly v Čechách i při postupu na Moravu císařské armády. Bezpečnostní opatření, která kardinál na ochranu svých statků organizoval, byla proto prozíravá a patrně i účinná. Nedochovaly se žádné zprávy o tom, jak Ostravští plnili kardinálovy příkazy. Průběh roku 1621, během něhož na severovýchodní Moravě operovala vojska obou válčících stran, však dobře ukazuje, že se kardinál Dietrichštejn dovedl zasadit o to, aby alespoň císařská vojska jeho panství nadměrně nepustošila, protože Moravská Ostrava rok 1621 přečkala bez větších škod.

31. prosince 1955 začalo pravidelné vysílání ostravského studia Československé televize z televizního vysílače Hošťálkovice. Na Silvestra roku 1955 z improvizovaného studia na vysílači promluvila do éteru hlasatelka Eva Kunertová: „Dobrý večer, milí přátelé! Vítám vás k prvnímu zkušebnímu vysílání televizní stanice Ostrava. Ano, je to pravda. Už i Ostrava má svou televizní stanici. A vy, milí přátelé, jste opravdoví televizní diváci...“ Poté následoval silvestrovský program, sestávající z několika krátkých filmů, spojených průvodním slovem. Od ledna 1956 se dvakrát

Eva Kunertová

týdně vysílaly filmy, od 20. prosince 1956 Ostrava přebírala pořady pražského studia. Předělem v náplni ostravských pořadů se stal 22. srpen 1956, kdy díky přenosovému zaříze-

ní zazněla ze Státního divadla v Ostravě Smetanova Prodaná nevěsta, kterou mohly sledovat i stovky diváků v ostravských ulicích, kde bylo v provozu několik televizorů.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů.
Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
Neprodejně.

e-mail: info@seniortip.cz

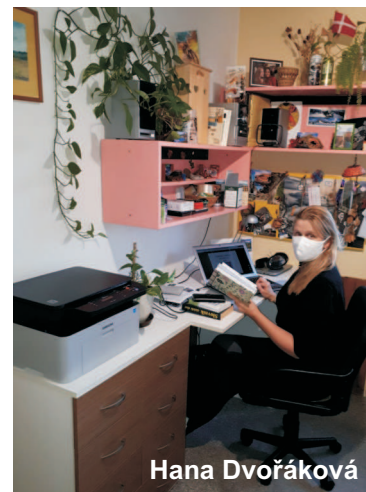
www.seniortip.cz

Kronika města Havířova je stejně mladá jako město samo

Pokračování ze str. 1

Jelikož se dnes chci věnovat kronice města Havířova, která je stejně mladá jako město samo, musím začít tím, že její vznik se datuje rokem 1956, tedy rokem, ve kterém se v Havířově začaly budovat první moderní domy. Kronikářkou nově založeného města byla do roku 1958 paní Miroslava Nováková. Mezi lety 1959 - 1961 se kroniky ujala paní Jana Kubišová, v letech následujících - tedy 1962 - 1964 to byl pan Jan Morys. Pro roky 1965 - 1976 se mi kronikáře dohledat nepodařilo... V letech 1977 - 1990 byl kronikářem pan Erich Bohdal, od roku 1991 do roku 1999 kroniku vedl pan Přemysl Ruta. Dále následovaly dvě kronikářky, a to paní Eva Hušková (1999 - 2003) a v letech 2004 - 2007 to byla paní Jana Vítová. Dalším havířovským kronikářem byl v letech 2008 - 2015 pan Jozef Pintér a od roku 2016 vede kroniku opět žena - moje dobrá známá Hana Dvořáková, která si se mnou o radostech i strastech kronikaření ráda popovídala. Hned v úvodu našeho povídání mne upozornila, že vedení kroniky je práce na 365 dní v roce, bez jakékoliv výjimky, protože události, které město a jeho obyvatelé prožívají, se dějí každíčký den.

Paní Hanka si díky kronice uvědomila, že Havířov začíná doslova milovat. A pod toto její zjištění se mohu jako dlouholetá novinářka žijící v tomto milém městě podepsat. "Kronika přešla od roku 2016 pod vedení Městské knihovny v Havířově, která se stala jejím správcem. Rada města Havířova kroniku jednou za rok schvaluje," sdělila mi naše současná kronikářka.

Hana Dvořáková

Hana Dvořáková se do práce kronikáře zamilovala a na bohatém obsahu a způsobu líčení všech událostí je to opravdu znát. Potvrzují to například důchodci v domovech seniorů v Havířově, pro které čas od času pořádá besedy. O něco méně nadšený je její manžel, který vidí, jak práce na kronice ukrádá ženě čas na společné rodinné aktivity. Ale je dobře, že to bere sportovně, protože o sportu skutečně něco ví. A jejich dvě děti, syn i dcera, jsou dospělí a samostatní, takže péči matky už nevyžadují.

Vím, kolik úsilí je třeba vynaložit k získávání informací. Ví to i paní Hanka. Telefonování, sledování kulturního dění, práce klubů i podniků v Havířově, činnost havířovských škol, nemocnice, pekárny... A tak jak jde čas v havířovských kronikách a jak se mění jejich obsah, mění se také lidé. Ale je dobře, že kroniku v Havířově od roku 1956 máme a že ji na Magistrátu města mohou lidé sledovat. A současná kronikářka Hanka čerpá inspiraci od svých předchůdců, především pana Přemysla Ruty, který nás již (jako řada jiných) bohužel opustil. Tak ať vzkvétají kroniky u nás i v ostatních obcích a městech.

Hana Kuchařová

Osmikilometrovou železniční trať z Bílovce do Studénky postavili před 130 lety dělníci za pouhý rok

Dovedete si představit, že by dnes vzniklo osm kilometrů nové železniční trati za rok? Přesně tolik času totiž stačilo na zprovoznění trati Bílovec - Studénka dělníkům před 130 lety!

Z historických informací poskytnutých kastelánem bíloveckého zámku Eduardem Valešem vyplývá, že Bílovec, který v roce 1870 měl přibližně 3600 obyvatel nutně potřeboval spojení se světem. „Velkou nadějí, že bude město napojeno na hlavní železniční síť, byl plán na stavbu železniční trati Opava - Trenčín. Tato trať měla propojit Slezsko a Uhry. Projekt byl schválen v roce 1870 a započalo se stavět. Hospodářská krize v roce 1873 však stavbu navždy zastavila. O deset let později vznikl projekt na vybudování lokální trati ze Svinova přes Klimkovice do Bílovce. Tento plán zůstal pouze na papíře a se stavbou se ani nezačalo.

Bílovečtí továrníci a podnikatelé už nechtěli déle čekat na nějaký další plán někoho jiného a v roce 1889 se rozhodli postavit vlastní soukromou železniční trať z Bílovce do Studénky. Největší podíl na stavbě trati nesl velkopodnikatel Salcher k němuž se přidal majitel velkostatku baron Zdenko Sedlnitzký, pro jehož lihovar byla železnice také přínosem. K nim se přidali další továrníci. Společně s městskou správou vytvořili konsorcium na stavbu železnice a společně požádali ministerstvo o potřebné povolení.“

Stavba bílovecké železnice se bohužel přesunula do nešťastného roku 1890. V dubnu toho roku vypukly velké dělnické bouře. Do stávky také vstoupila tisícovka bíloveckých dělníků. K nim se přidali také dělníci pracující na stavbě

nové železniční trati. Při stávce došlo k velkým násilnostem a byl zcela zdemolován bílovecký hostinec Esler i hostinec židovského podnikatele Markuse. Jak píše dobový tisk: „Ke 3 hodině odpolední 23. dubna odjely z Přívozu čtyři prapory pěchoty zvláštním vlakem do Jistebníku a Studénky, aby v Bílovci proti bouřícím se dělníkům zakročily.“

Ani stávka však výstavbu železnice nezastavila. V květnu 1890 o trati napsal Opavský Týdeník: „Ruch ve stavbě železnic - Konečně došla řada také na náš bílovecký kraj v ohledu dopravním nejvíce zanedbávaný, ale již není daleko doba, kdy parostroj první cestu sem vykoná... Železniční spojení v našem kraji, zvláště pro dopravu hospodářských a průmyslových výrobků, je nad míru důležité a rozproudí se zde nový život, pak-li vymoženosti tyto budou prakticky využitkovány. Lepší a lacinější dopravou zvelebí se taktéž i obchod.“

Vlakem přijel do Bílovce i prezident

Již od konce léta roku 1906 panoval v Bílovci nebývale velký shon. Obchodníci uklízeli své krámy a služby pulírovaly okna. Uklízelo se v celém městě i na zámku. Na vše dohlížel sám pan starosta Kleppich a páni radní. Město se oblékalo do slavnostního hávu. Téměř každý dům na náměstí a v přilehlých ulicích byl ozdoben vlajkou. Na počátku září roku 1909 dorazil na bílovecké nádraží zemský prezident doktor Karel baron von Heinold - Udynski s doprovodem. U vlaku vzácnou návštěvu přivítal starosta města Kleppich, radní Bartosch, Salcher, Zimmerman, Kutscher, Tegel a přednosta stanice Kobliška v parádní uniformě. Slavnostní průvod se vydal od nádraží směrem k zámku, kde na nádvoří zazněla státní hymna a své zdravice přednesly spolky vojenských veteránů, střelců, dobrovolných hasičů a velitel hasičů z továrny Salcher.

Projekt MEZIČASY

Spolek Počteníčko přišel s novým mezigeneračním a dobrovolnickým projektem. Mezičasy, jak se jmenuje, úzce souvisí s projektem Hodinový vnuk a reaguje na aktuální epidemiologickou situaci. Zatímco při Hodinovém vnukovi navštěvují studenti babičky a dědečky v domovech osobně a povídají si s nimi, reagují Mezičasy na situaci, kdy jsou v domovech zákazy návštěv. Řada seniorů tuto situaci špatně snáší, stýská se jim, mají obavy, jsou smutní. Proto jim studenti pro povzbuzení, pro radost a také proto, aby babičky a dědečkové věděli, že jsme na ně nezapomněli, budou psát pohledy a dopisy. Posílat video-pozdravy. Dopisy a pohledy, například s obrázky zvířat, dostanou senioři každý týden. Videopozdrav zhruba jednou za dva týdny.

Do projektu se zapojily Hodinové vnučky z Ostravy a z Bohumína, ale připojit se může každý zájemce. Projekt začal od listopadu v DS Slunečnice, DS Příbor a v Domově Jistoty v Bohumíně.

Současně jsme spojili síly s Mezigenerační akademií z Prahy 8. Budeme si v Mezičasech pomáhat a připravovat zmíněné aktivity společně. Senioři z našeho kraje tak dostanou dopis od pražských studentů a naopak seniory v Praze zase potěší pozdrav třeba od studentů z Ostravy. Patrony Mezičasů jsou herečka Kamila Janovičová a herec Marek Lambora.

Ivan Sekanina

Vydání časopisu podporují:

Podané ruce - osobní asistence v době koronavirové

Naše organizace „**Podané ruce osobní asistence**“ poskytuje registrovanou sociální službu osobní asistenci pro seniory a osoby s postižením od jednoho roku věku, kterým pomáhá žít způsobem co nejpodobnějším běžnému životu. Seniorům i postiženým dětem či dospělým pomáhá zvládnout nejen základní činnosti, ale i kontakty s vrstevníky a okolním prostředím. Pomáhá tedy nejen s hygienou, oblékáním, jídlem a pitím či přesuny po domácnosti, ale nabízí i doprovod k lékaři, na nákup, na koncert či na procházku. Lidé, kterým pomáháme, nejčastěji a nejvíce oceňují, že přes své zdravotní problémy či pokročilý věk mohou zůstat doma, v prostředí, které znají a mají rádi.

I v současné době - době "koronavirové" naše osobní asistentky a asistenti odvádějí svou práci. Pro naše klienty jsou oporou a jistotou. Přes všechny překážky a problémy, které současný stav přináší, se nám podařilo služby zachovat a pracovat bez přerušení. Samozřejmě s důrazem na zvýšenou hygienickou a epidemiologickou opatření. Bohužel nám tato situace znemožnila, jako ostatně všem sociálním službám, setkávat se na propagačních akcích, jako jsou dny sociálních služeb, dny obcí apod., a seznamovat s naší činností veřejnost.

Na jednu stranu současná situace komplikuje život mnoha lidem i organizacím, na straně druhé se v letošním roce objevila spousta skvělých nápadů, ochotných a iniciativních lidí, zlepšováků a štědrosti. I my bychom chtěli ze srdce poděkovat za štědré a ochotné lidi, kteří nám pomohli. Díky mnoha dárcům se nám podařilo na počátku mimořádného stavu doplnit potřebné zásoby ochranných pomůcek, zejména roušek, ale i desinfekce a dalších nezbytných věcí. Děkujeme také všem, kdo nás povzbuzují, zajímají se o naši práci a podporují nás.

Roušky zdarma nám dodalo Studio VESTIBUL ATELIÉR z Ostravy, skupina "Ostrava Šije roušky", Všeobecná zdravotní pojišťovna, hnutí "Naše město FM" a obec Řepiště. Magistrát města Frýdek-Místek nám kromě roušek a nanoroušek dodal také desinfekci a další ochranné pomůcky. Děkujeme také neznámému dárci, který nám na frýdecko-místeckou pobočku osobně donesl 50 ks roušek. Díky Nadaci Karla Komárka jsme si mohli nakoupit potřebné ochranné pracovní pomůcky v hodnotě 57 000 Kč. Frýdecká skládka, a. s. a firma Kores nám darovali kapesní balení desinfekcí. Obličejové štíty nám poslal Prusa Research, a.s. Také Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky a Moravskoslezský kraj nám poskytli ochranné pomůcky. Všechny tyto věci putují k našim osobním asistentkám i klientům. Moc děkujeme!

Naše poděkování za dlouhodobou podporu patří také Statutárním městům Ostrava, Havířov a Frýdek-Místek a také ostatním městům a obcím, které naši sociální službu podporují - seznam všech najdete na našem webu www.podaneruce.eu.

Za Podané ruce - Bc. Jana Marková

Ceny hejtmana kraje uděleny už pojedenačt

9. září 2020 byly již pojedenačt předány Ceny hejtmana kraje za společenskou odpovědnost za rok 2019 a titul Osobnost Moravskoslezského kraje.

„Pojem společenská odpovědnost už dávno přestal být prázdným slovním spojením. Jsem

moc rád, že je v našem regionu celá řada lidí a firem, které se upřímně zajímají o své okolí, není jim lhostejné životní prostředí ani problémy zdravotně nebo sociálně znevýhodněných. Dnes už velká část společnosti automaticky dobrovolně nad rámec zákonných povinností přispívá k tomu, aby v našem kraji bylo dobře. Jsem přesvědčený, že je to ta nejlepší cesta k úspěchu a jedinečnosti,“ uvedl hejtmán Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák.

V kategorii obcí s rozšířenou působností v soutěži o Cenu hejtmana kraje za společenskou odpovědnost za rok 2019 zvítězilo město Krnov, druhý skončil městský obvod Slezská Ostrava a třetí místo obsadilo město Bílovec.

Z firem do padesáti zaměstnanců obsadila první místo společnost AKORD&POKLAD. Provozuje kulturní domy AKORD Ostrava-Zábřeh a POKLAD Ostrava-Poruba, včetně letního kina AMFI v Porubě. Občanům nabízejí zajímavé volnočasové aktivity. Společnost byla oceněna za projekty pro seniory, jako jsou například soutěže MISS BABČA nebo OSTRAVSKÝ ŠTRAMÁK, také za spolupráci s mobilním hospicem Ondrášek.

V kategorii organizace veřejného sektoru získaly 1. místo organizace MENS SANA (podkategorie do 50 zaměstnanců) a Střední škola, Havířov-Šumbark (podkategorie nad 50 zaměstnanců).

Osobností kraje za rok 2019 se stala Eva Šeinerová, umělecká vedoucí sborového studia Permoník, které působí při ZUŠ Bedřicha Smetany v Karvině.

Nejvíce se lidé poznají skrze prostá setkání

Stručná vizitka: P. ThLic. Václav Tomiczek, PhD. je římskokatolický kněz, pochází z Českého Těšína. Absolvoval magisterské studium na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde později získal licenciát v oboru pastorační teologie.

Na kněze byl vysvěcen v roce 2002. Mezi lety 2001 - 2003 vykonával civilní službu jako ošetřovatel u lůžka v Hospici Anežky České v Červeném Kostelci. Od roku 2012 je nemocničním kaplanem v ostravských nemocnicích a koordinátorem nemocničních kaplanů Římskokatolické církve v Moravskoslezském kraji. Je členem pastorační rady ostravsko-opavské diecéze a působí ve vedení Katolické asociace nemocničních kaplanů v České republice.

Jako nemocniční kaplan často utěšujete lidi v jejich bolestech a smutku. Kdo utěšuje Vás?

„Zdroje útěchy, posily, pomoci, vnímám ve třech okruzích. Velkým a prvotním zdrojem je snaha o duchovní život, která zahrnuje modlitbu, rozjímání a četbu duchovních autorů. Pro mne osobně je toto základ pro mou pastorační službu kněze i pro křesťanské svědectví a podporu druhým. Mám také několik nejbližších přátel, s nimiž se znám natolik, že je mohu poprosit o podporu a pomoc také pro sebe. A nakonec vnímám paradoxně i posilu od těch, k nimž přicházím, ať už to jsou nemocní, jejich rodinní příslušníci nebo personál nemocnic. Když vidím, že jim rozhovor se mnou, podpora nebo modlitba pomohla, či se jim ulevilo, je to i pro mne velká radost a zdroj pro další službu.“

Jarní vlna koronaviru byla ve znamení obav, strachu, ale i obrovské solidarity. Jaký je podle Vás největší rozdíl mezi první a druhou vlnou koronaviru?

„Jednoznačně pozitivně vnímám, že v nemocničním prostředí fungují mechanismy péče, které byly zavedeny v jarní fázi. Je sice zřetelná přetíženost personálu a vyšší stupeň nervozity, ovšem lékaři, sestry i ostatní zaměstnanci už "vědí, co mají dělat", nemusejí tápat jako v průběhu jarní vlny. Mnohem obtížnějším faktem zůstává jakási "utahanost" situace, která vyplývá z toho, že člověk je sice schopen krátkodobě se vybudit a akceptovat různá větší či menší omezení, ovšem v dlouhodobém horizontu ztrácí vnitřní sílu a přichází nejistota.“

Je možné, že druhá vlna bude horší. Jak se k ní v naší mysli postavit? A co musíme změnit v mezilidských vztazích?

„Rád Vás chytnu za slovo... Základní postoj vůči COVID-19 se totiž skutečně odehrává v naší mysli, což je výzvou k tomu, že jsme schopni toho hodně pro sebe i pro druhé udělat. Jsme sice pod vlivem negativních zpráv, katastrofických scénářů, mnohdy až konspiračních teorií, ovšem rozhodnutí, jak s tím vším zacházet, je jen na nás. Určitě teď nechci vypadat jako někdo, kdo situaci zlehčuje, ale nedělejme si ji zase těžší, než skutečně je. Vždy si v této souvislosti vybavím úryvek z Matoušova evangelia, v němž Ježíš říká: „Nedělejte si starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.“

Základním krokem v rámci naší psychohygieny i v rámci vztahů k ostatním by mělo být především to, že přestaneme druhé nesmyslně obviňovat (kdo se s kým setkal, kdo koho nakazil, apod.). Druhým krokem, který se osvědčil i mezi personálem nemocnice je tzv. "mediální zdrženlivost". Základní informace o dění kolem nás jsou potřebné, ovšem nesmíme se jimi nechat zahltnout. Je dobré zavčas vypnout televizi, rádio, internet a věnovat se něčemu, co mi přináší radost a vnitřní pokoj - každý si už může dosadit konkrétní věci (např. procházka, koníčky, modlitba). V této současné

náročné situaci jsme schopni asi nejvíce pro sebe udělat svým vlastním vnitřním nastavením.“

Od věřících lidí lze občas slyšet, že světová pandemie je trestem Božím. Jak to vidíte Vy?

„Nerad mluvím o Božích trestech, o ohni pekelném a podobně, vždy si totiž vybavím větu jednoho moudrého kněze, který řekl, že o pekle nejraději mluví ti, kteří přesně vědí, koho by tam poslali... Všimněte si, že skrze řeč o Božích trestech skoro vždy mluvíme o "špatné" společnosti, "zkažené" mládeži, "nezodpovědných" politicích, ale vždy to jsou "ti druzí". Jenže takto odkládáme pozornost od nás samých. Když Bůh promlouvá k lidem, když je povzbuzuje nebo i napomíná, nemluví k nějakému "abstraktnímu" člověku, ale vždy ke konkrétnímu jedinci. Jako křesťané tvrdíme o Bibli, že je to Boží slovo - ale je to slovo především pro mne osobně. Bible není dějepisem nebo knihou moudrých citátů. Bůh chce, abych se na jejím základu formoval a přetvářel já sám.“

Ale zpět k pandemii - Bůh není policista, který se už nemůže dočkat, až něco vyvedeme, jen proto, aby nás "klepl přes prsty" - to je jedna z falešných představ o Bohu. Pandemie je mnohem více Božím znamením, podnětem, napomenutím, ovšem pro mne osobně. Asi bych se měl v této náročné době ptát, jaké jsou mé vlastní životní priority? Co pro mne znamená život a zdraví? Jak prožívám vztahy s blízkými? Přemýšlím o tom, že tady na světě jsem, ale být nemusím? Mám pocit, že musím mít vždy a za všech okolností plnou kontrolu nad svým životem, nebo mi teď pandemie ukazuje, že tomu tak vůbec nemusí být?

Boží tresty se mohou velmi snadno týkat jen těch druhých, výzva je ale vždy především pro mne osobně.“

Co považujete za nejlepší kotvu a naději pro lidi v dnešní rozbouřené době?

„Pro mne osobně, jako pro věřícího křesťana a katolického kněze, je nesmírně důležité zakotvení ve víře, v Bohu. Je to jednak zakotvení, jednak nasměrování plavby mého života. To samozřejmě neznamená, že jsem vždy "v pohodě", přicházejí obtížné situace různého charakteru. Pevně ale věřím, že se rozbouřené vody alespoň na chvíli uklidní a já uvidím, že jsem v bezpečí.“

Na pracovním stole mám obrázek, který jsem dostal před časem od mé dobré známé, a to v době, která pro mne nebyla vůbec snadná. Je na něm vypodobněn Ježíš, který táhne topícího se apoštola Petra z rozbouřeného moře. Petr se rozhodl jít za Ježíšem po moři. Pokud se na něho díval, kráčel po moři, když si všiml velkých vln, začal se topit. Myslím, že toto je důležitý přírůbek. Vlny nebezpečí jsou přítomny i v našem životě a mnohdy jsou skutečně velké, záleží ale jen na nás, jestli si všimáme více vln, které nás ale v tu chvíli začnou pohlcovat, nebo jestli vidíme Ježíše, za kterým chceme kráčet.“

ROZHOVOR

Bliží se vánoční svátky. Máte nějaký osobní příběh, na který v souvislosti s nimi rád vzpomínáte?

„Vánoce jsou pro každého křesťana nejen krásnými a romantickými, ale především velmi důležitými svátky. Všechno úsilí, přípravy i samotný průběh se koncentruje kolem narození Ježíše Krista. Takže i pro mne jsou Vánoce hlavně nádherným časem modliteb a slavení mší svatých ve farnosti i navštěvováním rodiny a přátel.

Rád vzpomínám na mé předchozí působení na Čeladné, kde se vždy o prvním svátku vánočním, bezprostředně po prožití slavnostní ranní mše svaté, sešla celá obec na náměstí. Spolu s panem starostou jsme všechny přivítali, školní dětský sbor zpíval koledy, byl připraven "plnotučný" čaj (s rumem) a všichni si samozřejmě přáli k vánocům. Vždy jsem to vnímal

jako příležitost k setkání i k propojení církve a společnosti. Právě v takových okamžicích člověku dojde, že ani tak nezáleží na nějakých obecných prohlášeních nebo nic neříkajících vyjádřeních, ale nejvíce se lidé poznají a jejich vztahy posunou skrze prostá setkání.“

Děkuji Vám za moudrá a laskavá slova.

Jiří Muladi

Rozhovor o suchém právu a šťavnatém humoru

Ivo Jahelku hostila Ostrava již při jeho koncertním vystoupení v Heligonce v rámci festivalu "Noc práva". Příznivci zpívajícího právníka zaplnili sál Heligony do posledního místa. Domluvili jsme se spolu na rozhovoru pro SeniorTip při jeho dalším koncertě v Heligonce, který se měl konat v měsíci říjnu. Kvůli koronavirové situaci však musel být koncert zrušen. Ale i tak se podařilo rozhovor zprostředkovat vzdálenou cestou - přes internet.

Zpívající právník Ivo Jahelka

Krátké představení úvodem: JUDr. Ivo Jahelka (* 18. července 1954, Dačice) je český advokát, popularizátor práva, folkový písničkář a kytarista, známý také jako "zpívající právník". Vystudoval Právnickou fakultu UK v Praze. Ještě za studií se začal věnovat zhudebnění různých zajímavých soudních případů a jiných kuriózních příběhů.

Říká se: dva právníci, tři právní názory. Máte pro to vysvětlení?

„Ono se to nejenom říká, ale ono to tak ve skutečnosti i je! Vysvětluji si to tím, že paragrafy jsou prostě klikaté a zakroucené a životní situace jsou spleť, takže sebelepší zákon nemůže přesně postihnout život v celé jeho rozmanitosti. Tím pádem nastupují právníci a každý si změní a vyloží zákon trochu jinak - podle toho, jak se mu to hodí, nebo se to hodí jeho klientovi - a všichni tvrdí, že mají pravdu. Vše nakonec skončí u soudu a jedině soud může říct, která pravda je podle něj ta pravá.“

Suché právo a šťavnatý humor. Jak se to ve Vás rýmuje?

„Je to, jako když třeba vaříte guláš. Dáváte tam různé ingredience, které spolu zdánlivě nekonvenují, ale výsledek je nakonec skvělý. Přesně tak je to i s tím suchým právem a šťavnatým humorem. Já ve svých písničkách používám obě tyto ingredience, okořením to lehce básnickou licencí, dám tomu formu svým osobním projevem a budu doufat, že výsledek bude posluchačům chutnat. Zatím se tak, díky Bohu, děje - a z toho mám radost.“

Čtyřicet let jste ve vodách šoubyznysu. Co je v něm pro Vás jinak než kdysi?

„Je pravdou, že v určitých letech jsem skutečně byl součástí šoubyznysu v tom směru, že jsem byl zván na různé televizní estrády typu "zlatá mříž" atd..., ale ty doby už dávno skončily. Dnes jedu výhradně po své linii, podobných akcí se neúčastním, protože svět nás - písničkářů - je přece jenom o něčem trochu jiném než nablýskané pozlátko toho, čemu se říká šoubyznys.“

Ve své tvorbě, která obnáší přibližně 150 písní, většinou rozdáváte smích. Z jakého zdroje máte smích na rozdávání - a co si o smíchu myslíte?

„Říká se, že smích prodlužuje život a já s tím souhlasím. Tvrdím, že když se člověk směje, tak v tu chvíli nemyslí vůbec na nic jiného - prostě se směje a je alespoň okamžik šťastný, než se mu zase do hlavy vkradou nějaké nepříjemné myšlenky, čemuž se opravdu člověk těžko ubrání. Takže skutečně myslím, že smích léčí a není pro mě lepší pocit, než vidět posluchače na koncertě, jak se zcela upřímně od začátku do konce doslova "řehtají" - a dokonce jednou jedna dáma spadla smíchy ze židle. To je největší odměna, jakou mohu za svou tvorbu od posluchačů dostat.“

Kromě písniček máte na svém kontě i tři knihy a řadu humorných citátů ze soudních síní. Můžete uvést Vaše nejoblíbenější?

„Tak třeba - z výpovědi obžalované:

- Není pravdou, že bych policistu uchopila za přirození. Jako matka čtyř dětí přece poznám, co držím v ruce!

- Jmenovaný utrpěl smrtelné zranění, jehož léčení potrvá šest až sedm dní.

A největší klasika - z rozvodu, kdy manželka uvedla:

- Manžel mě doma tloukl, tak jsem mu řekla, že to půjdu říct k soudu. On mi řekl, ať jdu třeba do prdele - a tak jsem tady!“

Kolik humoru a radostižíváte v období vánočních svátků? Dostane se ke slovu i Vaše kytara?

„Na kytaru si brnkám v podstatě stále - takže i o vánocích. Svého času jsem nutil rodinné příslušníky, aby za mého doprovodu zpívali vánoční koledy, což se ovšem nesetkalo s velkým pochopením, neboť všichni tvrdili, že zpívají pouze v sebeobraně. Ale třeba mě napadne nějaká pěkná vánoční písnička, která pohladí po duši.“

Děkuji za rozhovor.

Jiří Muladi

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Slovo předsedy KRS MSK

Vážené seniorky a senioři, milí čtenáři,

nechci v žádném případě rozebírat situaci kolem pandemie covid-19, jednak nejsem odborník a jednak už toho bylo řečeno a napsáno tolik, že někdy méně je více!

Přesto se v posledním čísle SeniorTipu v roce 2020 musím s vámi podělit o problémy, které musela krajská rada řešit a nebylo jich málo! Celý rok 2020 naši činnost covid-19 výrazně ovlivnil, tedy přesněji řečeno opatření vlády a nouzové stavy na jaře a na podzim. Jsem rád, že se nám podařilo zorganizovat naše dvě rozhodující akce, jak se můžete dočíst na jiných místech tohoto vydání časopisu. Obě akce nám znovu potvrdily, že o tento typ akcí je mezi seniory našeho kraje velký zájem a účast, zábava a pohoda za dodržení všech hygienických opatření toho byly jen důkazem.

Ovšem byly akce, které jsme museli, tak jako i jiné organizace a kluby seniorů, zrušit. Především to byl oblíbený Seniorskvíz, který však uskutečníme jako jednu z prvních akcí KRS v roce 2021. Termín bude zveřejněn v měsíci lednu na našich webových stránkách.

Dne 1. prosince 2020 musíme vzhledem k situaci a vydaným nařízením provést naši volební konferenci korespondenčně. Konference musí podle Stanov RSČR proběhnout a na období 2021-2024 musíme zvolit nové řídicí orgány KRS MSK. Výsledky samozřejmě zveřejníme na našem webu. Příprava na konferenci dává příležitost zamyslet se nad výsledky naší práce v uplynulém období 2017-2020, zhodnotit, co se nám podařilo, kde máme rezervy a do nového období postavit reálné plány se zaměřením na další zkvalitňování života seniorů a na zvýšení zapojení seniorů kraje do činnosti krajské organizace Rady seniorů České republiky.

Na závěr mi dovolu poděkovat všem lidem, orgánům a organizacím, kteří jsou k seniorům, k jejich zájmům a způsobu života přízniví, mají zájem a jsou ochotni pro seniory něco udělat, zorganizovat a podpořit je. Zároveň bych chtěl poděkovat všem členům krajské rady za práci v celém volebním období 2017 - 2020.

Vážené seniorky a senioři, přeji vám příjemné prožití vánočních a novoročních svátků. Do nového roku 2021 přeji všem především pevné zdraví, hodně štěstí, spokojenosti, optimismu a pohody, ať se vám daří ve vaší seniorské činnosti plně uspokojovat své zájmy a potřeby. Ať se nám všechny zdravotní problémy vyhýbají!

Mějte se krásně, zdravě a sledujte naše webové stránky, na kterých se dozvíte všechny aktuální informace.

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS

Senioři kraje slavili Mezinárodní den seniorů

Krajská rada seniorů MSK uspořádala 1. října 2020 oslavy MDS v obci Píšť na Hlučínsku. Čtyři autobusy se seniory kraje dopoledne vyrazily na prohlídky pamětihodností a zajímavostí kraje. Výpravy si prohlédly zámek Hradec nad Moravicí, Arboretum Nové Dvory, Muzeum Hlučínska a Areál čs. opevnění v Darkovičkách. Po obědě se všichni sjeli do obce Píšť, kde v nově vybudovaném kulturním centru obce byla zahájena oslava.

Soubor seniorek z Bolatic

V zaplněném sále přivítal účastníky oslav předseda KRS MSK Pavel Gluc, starosta obce Píšť Daniel Fichna, předseda RSČR Zdeněk Pernes a koordinátorka MPSV Pavla Kasášová. V programu, který následoval, vystoupily děti MŠ obce Píšť a pak postupně vystupovaly soubory písní a tanců seniorů z obcí Hnojník, Bolatic a Bruntálu. Účastníci odměňovali vystupující dlouhotrvajícím potleskem.

Děti z MŠ Píšť

Pochvala patří místním seniorům z Píště, kteří se dobře postarali o účastníky. Poděkování si zaslouží i všichni organizátoři, hlavní partner Moravskoslezský kraj a významný partner obec Píšť, kteří vytvořili skvělé podmínky pro realizaci oslav. Setkání se zúčastnili senioři ze 14 měst a obcí kraje. Všichni na závěr poděkovali organizátorům potleskem a již se těší na oslavy Mezinárodního dne seniorů v roce 2021.

Moravskoslezského kraje

Krajské sportovní hry seniorů minulosti

Pokračování ze str. 1

Po uvítání ředitelem KSH Pavlem Glucem, který představil již zmiňované hosty, se ke zdravicím dostali i další hosté. Významného partnera her Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, kde se hry konaly, zastupovala místostarostka Alena Pataky a nechyběl rovněž Miloš Matula, ředitel TJ Ostrava.

Jen hodinu před hrami přestalo pršet a počasí se umoudřilo a hry se mohly doslova rozjet na všech původně naplánovaných stanovištích. Sportovci soutěžili týmově v těchto disciplínách: hod šipkami, střelba do florbalové branky, hod kroužky, hod na basketbalový koš, hod míčkem na cíl, bollobal, běh s tenisovou raketou a také petangue.

Radost organizátorům udělala i zcela nově vytvořená družstva z dosud neznámých končin kraje a pochopitelně na startu nechyběly už tradiční klubová družstva. Na týmy čekal kolotoč po všech připravených stanovištích a po odevzdání kartiček do výpočetního střediska pak také čas na vzájemné rozhovory i společný oběd. Kdo měl zájem, mohl si vyzkoušet i netradiční sporty - discgolf a ringo. Pochopitelně všichni byli moc netrpěliví s jakými konečnými výsledky před ně předstoupí hlavní rozhodčí her Karel Moškoř. Po třetí hodině odpolední se před tribunou beach volejbalového kurtu uskutečnila závěrečná fáze, a to předávání cen nejlepším. Tohoto úkolu se výborně zhostili Zdeněk Pernes, Alena Pataky a ředitel her Pavel Gluc.

Kromě nejlepších ve vícebojích družstev a jednotlivců vyhlásili organizátoři na samotný závěr nejstarší účastníky her, byli jimi Marta Brdová a Milan Španer, oba ročník narození 1938.

VÝSLEDKY KSH 2020 - VÍCEBOJ DRUŽSTEV

- 1.PETŘKOVICE** - J.Fiala, V.Fialová, S.Lukš, M.Lukšová
2.BÍLOVEC - J.Tisovský, J.Bláha, J.Nastálková, P.Nastálek
3.PÍŠŤ SDH - A.Lasák, V.Nosiadek, J.Menšík, K. Jakubek

VÍCEBOJ JEDNOTLIVCŮ (do 70 let)

- ŽENY:** 1. J.Bláhová, 2. A.Horáková, 3. K. Moškořová
MUŽI: 1. J. Bláha, 2.J. Moch, 3. J.Tisovský

VĚKOVÁ KATEGORIE NAD 70 LET

- ŽENY:** 1. V. Gelnarová, 2. M. Kutějová, 3. M. Hudeczková
MUŽI: 1. J. Fiala, 2. L. Kubala, 3. J. Paš

Jak hry viděli:

Karel Moškoř - hlavní rozhodčí: „Jsem rád, že máme všechno za sebou. Ještě den před hrami jsem řešil mokrou variantu, kdy nám při posledních přípravách doslova lilo jako vloni na hrách v Třinci. Naštěstí se i díky pochopení a vstřícnosti TJ Ostrava našlo ideální řešení a dokonce i počasí nám přálo. Soutěžící musím za disciplinovanost pochválit a šlo to zase o nějaký kus lépe než minule. Pro většinu to byly hry s tím známým olympijským heslem, že není důležité zvítězit, ale zúčastnit se. I přes nějaké chybičky hry měly rychlý spád a využívám této příležitosti k tomu, abych se za nedostatky omluvil.“

Pavel Gluc, ředitel her: „Na úvod musím říci, že letošní hry byly pro organizátory složitým problémem, náročným na nervovou soustavu a museli opravdu prokázat organizační schopnosti. Od března jsme řešili jak hry zorganizovat, aby byly důstojné a především zdravotně bezpečné! Stále jsme probírali různé varianty tak, jak se měnily hygienické podmínky. Přeložili jsme termín konání her z června na září. Nakonec i díky odpovědnému chování účastníků a maximálního úsilí všech organizátorů hry proběhly na velmi dobré úrovni, což vyhodnotili na místě nejen hosté, ale především samotní účastníci sportovních her. Celkové pozitivní hodnocení bylo a je pro nás organizátory poděkováním za úsilí, snahu a obětavost, které jsme našim hráčům věnovali. Chtěl bych poděkovat všem členům krajské rady, kteří se na organizaci podíleli, všem pomocníkům z klubů a organizací seniorů včetně žáků ZŠ Gen. Píky a členů výpočetního střediska z Třince. Děkuji také všem účastníkům her za vytvoření příjemného a přátelského prostředí. Hodnotím, že hlavní cíle krajských sportovních her seniorů byly i díky našim partnerům splněny na vysoké úrovni.“

Arnošt Lasák, Píšť SDH: „Chceme poděkovat za krásný sportovní den a skvělou organizaci. A už dnes se těšíme na další sportovní hry seniorů.“

Marie Holušová, Bílovec: „Chtěla bych za všechny účastníky z Bílovce poděkovat hlavnímu rozhodčímu a celému štábu, který se podílel na přípravě a bezchybném průběhu Sportovních her seniorů.“

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

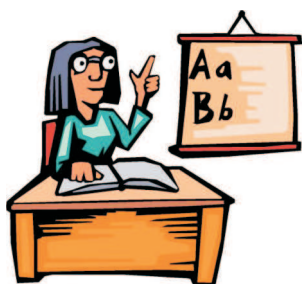
Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol - např.

na téma „Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přiblížíme.

Z dětství mého dědečka

Budu vám vyprávět o mém dědečkovi, který se jmenuje Karel. Bydlel se svými rodiči a se svou sestrou v centru Ostravy vedle dnešního Bauhausu. Do školky začal chodit až od svých šesti let, protože s ním často doma zůstávala jeho maminka Aloisie. Ve škole se mu velice líbilo, měl spoustu kamarádů a mezi nimi si našel nejlepšího přítele, se kterým se zná dodnes, jmenuje se Pavel. Trávili spolu většinu času, chodili často do lesa, "lozili" po stromech, hráli si na kovboje, chodili na kukuřici, trhali ovoce z ovocných stromků. Byli od rána do večera spolu venku.

Rodiče se o mého dědečka nebáli ani nepomysleli na to, že by se mohlo něco stát. Byla totiž úplně jiná doba, lepší. Nebyly žádné počítače, mobily nebo nějaká jiná zařízení, i přesto se uměli bavit a hrát si spolu. Dědeček chodil do školy pěšky, měl to jenom deset minut od domu. Už od první třídy měl

výborný prospěch. Na druhém stupni už býval i po škole a nebýval nic moc hodný, takový normální průměrný žák. Každý domácí úkol dělal poctivě pod svou petrolejovou lampou na pracovním stole a pod dohledem své maminky. Většinou říkal, že škola je nutné zlo. Když nebyl doma nebo venku, trávil čas v přírodovědném kroužku, do kterého chodil velmi rád. Každou neděli chodil do kostela na mši svatou a po bohoslužbě se scházeli s ostatními rodinami, aby si mohli o všem popovídat. Můj dědeček také chodil do náboženství, bylo to pro něj povinnou záležitostí.

Velice rád sbíral modely malých autíček, kterých měl doma mnoho. Jeho zálibou bylo také sbírání všelijakých druhů motýlů. Dědeček se zmiňoval i o tom, že byl v Maďarsku na výstavě zlepšovatelů. Dvakrát dokonce zamířil i do Polska do bývalého koncentračního tábora v Osvětimi. I když byl sem tam zlobivý klučina, který chodil domů s odřenými koleny, musel si doma splnit své povinnosti a pak mohl jít ven. Když začala zima, všechny děti chodily se svými sáňkami na zasněžený kopec.

Mezi ty děti patřil i můj děda. Často chodili bruslit na zamrzlý rybník nebo na "zimák", kde se pokaždé vyřádili. Po osmiletce se dal na cestu elektrikáře, kterým se také vyučil. Po "učňáku" si našel svoji vyvolenou, mou babičku. Jmenovala se Marie a pocházela z venkova, z obce Neslovice. Měli se hodně rádi, a tak se dali na cestu manželskou. Bohužel babička už není mezi námi, ale ty časy s ní byly také nezapomenutelné.

Tereza Moučková, ZŠ Ostrava-Hrabůvka, Mitušova ul.

Vojna ve vzpomínkách mého dědy

Ze všech dědových vzpomínek mám nejraději ty o jeho vojně. Někdy mu je i závidím. Můj děda Zdeněk jako každý správný chlap byl na vojně. Říká, že to byla občanská povinnost. Když na ni nastoupil, bylo mu 18 let. To ještě neznal ani moji babičku! Na vojně se učili jezdit s vozy vojenského typu, které později sloužily k převozu civilistů a zraněných lidí. Také se učil zacházet se zbraněmi, jako je Glock, Samopal, Škorpion a s mnoha dalšími, které byly velmi nebezpečné, proto s nimi stříleli jenom na střelnici. Děda byl jenom na vojně, do války nemusel, ale říká, že na ni byl patřičně připraven. Na vojně měli tvrdý režim, budíček byl v 6:00 a 6:05 museli být před svou chatkou oblečení a připraveni na rozcvičku. Potom byli rozděleni do skupin, aby se každý naučil potřebným dovednostem.

Ale nevzpomíná jen na to, jak zacházel se zbraněmi a jezdil auty. Na vojně také pomáhali v kuchyni kuchaři připravovat jídlo. Když už nebyl vojín, ale četař, měli v oddíle kluka, který měl pořád hlad. Jmenoval se Libor. Všichni si z něho dělali legraci, že po deseti knedlíkách neměl ještě pořádku. Libor měřil asi 180 cm a byl hubený. Vždy když měl děda službu v kuchyni, řekl kuchaři, ať mu dá celý bochník houskového chleba a Libor byl vždycky nadšený a s chutí si ještě přidal. Jednou měl zase děda v kuchyni službu a s Liborem obírali maso od kostí. Libor měl dědu tak rád, že děda jen oždiboval kosti a spokojeně si seděl, lelkoval a Libor rád obral kosti za ně za oba.

Později děda jezdil s dopravním autem a přivázel vojáky z průzkumných obhlídek. Děda vzpomíná, že jednou večer vezl vojáky na základnu a najednou auto trochu poskočilo... Bylo jasné, že něco přejeli. Děda zastavil, aby se podíval, co to vlastně přejel, a nestačil se divit. Pod autem ležela koza. Přejeli jí hlavu, ale všichni si mysleli, že ta koza byla mrtvá dřív, než se dostala pod kola jejich auta. Vojáci se rozhodli vzít kozu na základnu a pochlubit se veliteli se svým úlovkem. Velitel to pojal jako žert a nařídil kuchařům uvařit z kozy guláš. Přidali tam ještě nějaké maso a brambory, aby tomu dodali šmrnc. Večeře všem moc chutnala.

Po vojně děda pracoval jako horník v Ostravě a podařilo se mu vymyslet pár menších zlepšováků. Jezdil taky se zájezdovým autobusem a byl šedesátým sedmým řidičem v České republice, který najel 1 000 000 km bez nehody.

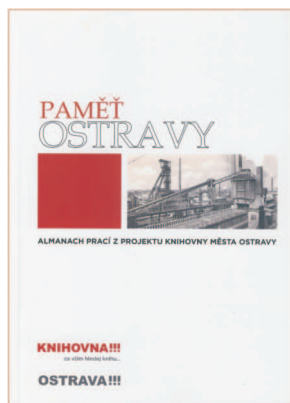
Pak poznal babičku, se kterou měli dvě hezké děti a později tři roztomilé vnuky, kterým může vyprávět tyto neuvěřitelné historky a příhody ze svého života.

Jan Hrbáček, ZŠ Vratimov

Pamětníci, vzpomínejte!

Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda, odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení, radost byly odevzdány jiným. Pojďte s námi nahlédnout do příběhů z publikace projektu **Knihovny města Ostravy** nazvaného **Paměť Ostravy**.

Příběh jednoho člověka

Povím vám příběh jednoho člověka. Ten člověk byla má babička. V naší rodině se tradovalo ústy naší babičky, že její otec byl levobočkem knížat Lichnovských ve Velkých Losinách. Prý to byla velká láska mladého pána a komorné. Když už ti dva měli dvě děti, dva syny a stále mladý pán neustupoval od své lásky, poslali jej rodiče do Itálie, kde prý snad docela brzy zemřel. O jeho syny se starší postarali, dali jim vzdělání a zařídili práci.

Tak se otec babičky Karl (nar. 1869) stal podkoním olomouckého biskupa, oženil se s Annou Horákovou, měli spolu pět dětí a vedlo se jim dobře. Dobře do té doby než Karla kopl kuň, dostal do rány sněť a zemřel (1905). Léčení pozřelo téměř všechnu majetek a vdova s dětmi se odstěhovala do svého rodiště v Drahotuších.

Moje babička v šesti letech byla dána na vychování k nadučiteli Melhubovi do Rimic. Byli to bezdětní manželé a tak byl předpoklad, že se dítěti bude vést dobře. Nadučitel prý byl velmi hodný, o jeho ženě se to ale říci nedalo. Byla to korpulentní dáma a babička byla pro ni děvče pro všechno (prý v osmi letech uměla uvařit oběd!). U nadučitelu Melhubových byla až do svých patnácti let (byla ročník 1900), pak si udělala ošetřovatelský kurz a pracovala v Ostravě v lazaretu.

Po válce byla hospodyní u židovského advokáta a vedlo se jí dobře. Dobře do chvíle, kdy se zamilovala do příslušníka policie. Tehdy se policisti mohli ženit až po výslužce, první dítě babičky syn (1926) byl honosně oslavován i otcem, druhé dítě, dcera (1927), moje matka, byla na tom podstatně hůře. Policajt se oženil s jinou a babička se dvěma nemanželskými dětmi zůstala sama, protloukala se, jak to šlo. A že to moc nešlo, svědčí o tom to, že babička onemocněla TBC, byla odeslána na léčení a dvě její malé děti byly na tu dobu dány do Klášterku na Slezské Ostravě. Po návratu z léčení musela babička v Klášterku odpracovat za své děti celou úhradu za pobyt. V domnění, že svým dětem zajistí otce, vdala se za Viktora Zemana, ševce, s kterým měla třetí dítě. Dceru Zeman miloval, ale jen svou dceru, vyženeňné děti ho nezajímaly. Navíc byl flink. Babička za dne posluhovala paničkám, prala i čtyři koše prádla denně a večer flikovala za manžela boty. Manžel byl vůbec výlupek. Za války se dal k Němcům, po válce utekl do Prahy, zřejmě by to v Ostravě měl hodně těžké.

No, a to je celkem vše. V 50. letech se babička odstěhovala ze Slezské do Poruby ke své nejmladší už provdané dceři a starala se jí o domácnost a tři vnoučata. Později přešla do domácnosti své starší dcery, kde taky v roce 1967, tedy v 67 letech zemřela na selhání ledvin. Jestli je to příběh banální, nevím, ale měla jsem potřebu to napsat.

Na konci války

Bylo to hned po osvobození Ostravy. Naši tehdy bydleli v přízemní podlouhlé budově ve dvoře Polakova domu na Michálkovické. A právě na tom dvoře se rozložili k odpočinku vojáci Rudé armády, v kotli vařili guláš, zpívalo se, Ostrava se radovala, že hrůzy skončily.

V pokoji naší rodiny se ubytoval velitel, těšil se, že se konečně vyspí, tři noci tu možnost neměl. V tom vstoupil do bytu posel a podává veliteli dopis s rozkazem, velitel se jen smutně podíval na postel a přikázal přípravu k odchodu tam, kde válka ještě neskončila. Když se loučili, babička si postěžovala veliteli, že jsou také vojáci, kteří berou, co se jim zlíbí. Velitel se usmál a tužkou napsal azbukou přímo na stěnu vzkaz a všichni odjeli. A stalo se, přišla za několik dní šikmooká vojačka, líbil se jí obraz nad postelemi a davaj, já bojovala. Babička jí ukázala napsané, vojačka si přečetla, hodila hlavou, zle se na babičku podívala, ale odešla beze všeho, co chtěla vzít. Jaká to musela být autorita, že stačilo pár slov a člověk poslechl! Nikdo neuměl tehdy azbuku, nikdo neví, co bylo napsáno. Zdi se vymalovaly a barák se později zbořil. Co to asi bylo?

A ještě jeden příběh, co vyprávěla naše mamka. Té bylo ke konci války 17 let. Byly poslední boje na Michálkovické ulici, všichni obyvatelé byli schováni ve sklepích, okolí rachotilo střelbou a výbuchy. Najednou klid. To už nevydržel osmiletý synek a vyběhl ze sklepa ven. Zakřičel: "Rusi jsou tady." A to neměl dělat, jeden z ruských vojáků v této ještě vypjaté situaci se zlekl, obrátil se po hlase a zároveň tím směrem vypálil dávku. Naštěstí kluka zasáhl jen drobně do ruky. Velká hrůza nastala, když chtěl velitel tohoto vojáka postavit ke zdi. Prosili všichni obyvatelé, prosili rodiče synka, že se vlastně moc nestalo. No, voják přežil, naštěstí. Ale byla to zvláštní disciplína u toho vojska.

ALENA DUROŠKOVÁ *1948

Připomínáme, že do dalších příběhů uvedených již ve dvou publikacích "Paměť Ostravy" se můžete začíst v Knihovně města Ostravy a jejích pobočkách.

Máte-li chuť se připojit - vzpomínejte, pište. Pro další období Knihovnu města Ostravy zajímají Vaše zážitky v oblasti kultury a sportu, vzpomínky na výjimečné osobnosti, či na svou vlastní aktivní účast v těchto oborech.

Všem čtenářům přejeme krásné prožití vánočních svátků a mnoho štěstí v roce 2021

Šlapáci v Nízkých Tatrách den po dni

Do Nízkých Tater jsme se vydali,
abychom jejich krásy poznali.
Též zažít nové příhody chtěli
a v lůně přírody jsme měli.

Hned v autobuse byla příhoda malá,
Hela ve slevě chlebíček zakoupila.
Leč střídka chlebová po otevření,
čerstvou plísni se zazelení.

Další nemilá story se pak stala,
když dóza se sekanou otevřena byla.
Zmrzlý kus masa se objevil
a Milan nový chrup málem si rozlomil.

Po dojetí na místo určené,
nalezli jsme světničky skromné
a po večerním buřtů opékání
unaveni lehli jsme ke spaní.

Nedělní slunné ráno nás probudilo
a smělé plány navodilo.
První část trasy nám radost udělala,
leč druhá nám nohy odrovňala.

Den zakončila večere skvělá,
jež dožil nám novou energii vlila,
takže při večerním kytarovém zpěvu,
objevili jsme starých songů něhu.

V pondělí nás lanovka nahoru vyvezla,
pak se parta na Chopok a Ďumbiér rozlezla.
Božské výhledy, krásná trasa byla,
leč zelená značka nohy všem dodělala.

V úterý den odpočívání - termální voda,
relaxování,
děvčata do plavek se oděla,
vnady před zraky mužů schovala.

V sirmé vodě bylo prima - prostě
dovolenkové klima.
Též Minislovensko jsme navštívili
a v Lidlu zásoby doplnili.

Večer ve znamení plackyády byl,
každý se dosyta nabaštil.
Část party materiál připravila,
aby naše břicha nasýtla.

Ve středu od rána slunce páliło,
náš strmý výstup na sedlo zlatilo,
však panoramata, jež nás provázela,
ve všech hluboký dojem zanechala.

Dny dovolené ubíhaly
a abychom to napravili,
za poznáním jsme se vypravili.

V muzeu jsme ražbu mincí viděli,
též jak horníci se ve štole snažili.
Korunu pohody termální voda nasadila,
naši psychiku a fyziku napravila.

V pátek jsme mezi kukuřici vyrazili,
krávy na pastvě, lišku v poli viděli,
k Váhu nás pak zavedla cesta,
nádhernou přírodou, těsně vedle města.

Bylo nám však, veru, málo,
co jsme viděli však za to stálo!
Tyrkysem voda ve Váhu zářila
a krásu kolem zrcadlila.

Večer u ohýnku jsme se rozloučili,
zhodnotili zájezd jako velmi milý.
Všem se to moc líbilo,
tak se to dobře zapilo.

Libor nás kvalitně vedl
a do cíle vždycky dovedl.
Řidič Jirka zaslouží pochvalu taky,
je to profík, žádný bouráky.

Pochvalme též členy ostatní,
chovali se jak turisté profesní.
Vzorní byli, poslouchali,
domů zdraví dorazili.

**Rok uběhne jako voda, my pohorky obujeme znova. Že zas spolu vyrazíme, na to se už teď těšíme.
Ale kam to bude? To ještě nevíme...**

Jitka Musilová, Senioři z Krnova - Šlapáci

Den horníků 2020 - setkání hornických měst a obcí

Sdružení hornických a hutnických spolků ČR pořádá každoročně v měsíci září - ke Dni horníků setkání hornických měst a obcí. V roce 2020 byl vybrán jako místo už 24. setkání v pořadí hornický Žacléř, ležící na východním okraji Krkonoš.

Covidová opatření způsobila, že se setkání tentokrát konalo bez slavnostního průvodu městem a dalších doprovodných oslav. U příležitosti Dne horníků 2020 se uskutečnilo pouze slavnostní zasedání vybraných zástupců spolků v hotelu Kahan.

Cílem bylo také předání významných hornických ocenění tzv. Permonů za rok 2020 v jednotlivých oblastech spolkového života. Náš kraj zazářil v kategorii "Hornický folklor". Zde zvítězila naše hornická kapela z Havířova pod vedením kapelníka Jaroslava Šindela. Český Permon byl tomuto hornickému orchestru udělen za dlouholeté udržování tradice hornických písní a hudby na Ostravsku. Ocenění zde převzal pan Rostislav Grim, předseda Kroužku krojovaných horníků František, kteří jsou členy Sdružení hornických a hutnických spolků ČR.

Letošní Den horníků se také rozhodl netradičně oslavit Kroužek krojovaných horníků František z Horní Suché. Využili pozvání hornického spolku z Žacléře a také dotace obecního úřadu Horní Suchá na dopravu a vyjeli za hornickými památkami do Podkrkonoší. Hornické město Žacléř leží na východním okraji Krkonoš v okrese Trutnov v Královéhradeckém kraji. Zde nám místní hornický spolek zajistil exkurzi v prostorách bývalého černouhelného Dolu

Jan Šverma. Nyní je zde hornický skanzen, ale v dobách těžby patřil důl k základním ve svazku Žacléř + Svatoňovice + Radvanice.

Překvapilo nás, že nález černého uhlí v této lokalitě pochází už z roku 1570 tj. před 450 léty. Návštěva historických prostor dolu nás velmi zaujala. Začali jsme naučnými štolami, ve kterých byly k vidění jak místní uhelné sloje, tak také historické pracovní hornické stroje a nástroje. Přecházíme do oblasti těžní jámy a věže, kde ti nejzdatnější zdolali její 52 m výšku. Odměnou nám byl nejen pocit z dobrého fyzického výkonu, ale také nádherný výhled do okolí.

Prohlídkovou trasu jsme zakončili ve strojovně těžního stroje a kompresorovně. Tady byly shromážděny vzácné hornické historické artefakty jako např. Svatá Barborka, patronka havířů, zhotovena umělecky z jednoho kusu černého uhlí. Závěrem našeho putování hornickou stezkou nás překvapila pravá havířská kapela, se kterou jsme si zazpívali také naše známé hornické karmíny a oslavili tak důstojně Den horníků 2020. Plní dojmů a spokojeni jsme se vrátili do naší hornické lokality v Horní Suché.

Ing. Vilém Uher, předseda KVD OKD

Senioři na zájezdě v krásném babím létě

V krásném babím létě jsme se vydali na zájezd do Holešova - tam jsme navštívili Šachovu synagogu. Po prohlídce náš autobus pokračoval do Kroměříže. Prohlídku arcibiskupského zámku jsme měli naplánovanou na jedenáctou hodinu. Museli jsme počkat na pana kastelána a prohlídku, která trvala plné dvě hodiny, jsme si náležitě užili. Pan kastelán byl opravdu milý, jeho výklad fundovaný a dověděl jsme se spoustu zajímavostí.

Po prohlídce jsme se přemístili do Květné zahrady a dvě hodiny brouzdali mezi záhony květin, bylinek a bludištěm. Někteří se vydali i na kolonádu, odkud byl nádherný výhled na zahrady a okolí. V rotundě mnohé z nás zaujalo Foucaltovo kyvadlo, instalované zde k demonstraci zemské rotace. Klid, vůně bylinek a krásné počasí byly námi kvitovány s povděkem.

Cesta zpět rychle utekla a i přes koronavirové hrozby jsme se navzájem ujišťovali, že jsme nemohli udělat lépe, než plánovaný zájezd uskutečnit a těšit se na další.

Senioři - bývalí zaměstnanci ZŠ Kosmonautů 15,
Ostrava - Zábřeh

Ze života petřkovických seniorů

V červenci jsme se více jak po dvou měsících karantény sešli ve venkovním areálu hospůdky "U Sněhoty", abychom společně usmažili naši tradiční "VAJEČINU". Setkání bylo po takové odmlce záživné, a jak to již mezi seniory bývá plné humoru a smíchu. Vaječina byla chutná, a ti, co na vajíčka neměli chuť, si pochutnali na grilovaném cigáru. Jako vždy se vše spláchlo dobrým pivečkem. Počasí nám vyšlo, nálada byla skvělá...

Letos v září proběhly v Ostravě 6. Krajské sportovní hry. Naše petřkovické družstvo vybojovalo jako tým 1. místo a spolu s dalšími čtyřmi závodníky se zúčastní příští rok Mezinárodních sportovních her seniorů, kde budou obhajovat loňské první místo moravskoslezského kraje. Kapitán týmu pan Fiala získal ještě zlatou medaili za vítězství ve víceboji mužů nad 70 let. Jsme hrdi za toto umístění a za vzornou reprezentaci našim seniorům děkujeme.

Ale ani zbytek členů naší organizace nezahálel a také jsme se v září v počtu třiceti členů vydali na podzimní vycházku. Počasí nám přálo, bylo tak akorát, a tak jsme se vydali kolem dětského hřiště a lezecké stěny směrem do šilheřovického lesa.

Cesta nám příjemně ubíhala, že jsme ani nepostřehli, že jsme odbočili špatně. Přesto jsme se ale po chvíli

brodění blátivou cestou dostali do Koblova. Šťastní jsme dorazili do hospůdky "U Januse", kde už na nás čekali ostatní členové, řízné pivo a něco dobrého k zakousnutí. Všichni se skvěle bavili a s přáním uskutečnění dalších takových akcí jsme se rozešli domů.

Za výbor klubu Petřkovice Alena Sanetříková

Činnost tanečního klubu "COUNTRY GIRLS"

Po dlouhé přestávce, způsobené Covidem -19, jsme se opět sešly a pokračovaly v přípravě naší další činnosti. Tanec nás stále baví a jsme rády, že v našem věku máme stále chuť dokazovat, i přes zdravotní problémy, které mnohé z nás mají, že to zvládáme a tanec milujeme.

V současné době nacvičujeme dva nové tance, které jsou z jiného soudku než country, ale věříme, že budou mít stejný úspěch jako ty předešlé. Chceme poděkovat našemu starostovi panu Mikulicovi za to, že nám v době rekonstrukce KD Petřkovice umožnil trénovat v sále KD.

Promeškaly jsme hodně vystoupení na která jsme byly pozvány, proto intenzivněji cvičíme a věříme, že naše skupina "Country girls" Petřkovice bude opět vystupovat a rozdávat radost různým spolkům a organizacím v našem kraji i mimo něj.

Marie Toufarová, vedoucí taneční skupiny

Vyhlídková předvánoční jízda

V listopadu vyjely do ulic Ostravy dva patrové autobusy. Prozatím jezdí na lince č. 78 mezi Porubou a průmyslovou zónou v Hrabové.

Hned jak jsme se o tom dočetli, řekli jsme si v našem klubu, že si příležitost projet se takovým autobusem nenecháme ujít. Jelikož se v této koronavirové době senioři nemohou scházet v klubech, plavání či tancích, tak jsme vyzkoušeli nevšední zážitek - jízdu patrovým autobusem ve vánočním oděvu. Pobavili jsme tím cestující, kolemjdoucí, ale i pana řidiče, který se s námi po ukončení jízdy v Ostravě - Porubě ochotně vyfotil.

Senior klub Ostrava - Jih přeje všem občanům dobrý, zdravý, láskyplný a tvořivý rok 2021!

Šárka Zubková

HÁJEČTÍ SENIOŘI NIKDY NELENÍ

„Bylo léto, horké léto...“ zpívá se v jedné, kdysi populární, písničce. A letošní léto bylo od svého začátku opravdu horké. Avšak ani vysoké denní teploty neodradily seniory Klubu seniorů Háje ve Slezsku, aby se vydali na kolech na krásnou cyklostezku z Háje do Krnova. Hned po ránu z návsi v místní části Smolkov vyrazila skupina devíti seniorů a jedné školou povinné dívčiny na cestu do Krnova.

Poté co tam dorazili a prohlédli si střed města, rozhodli se, že také zpáteční cestu absolvují stejným způsobem, tedy na kolech. Po několika zastávkách na občerstvení se v podvečer vrátili zpět. V nohou měli 87 km, což je jistě úctyhodný výkon, zvláště, když nikdo z nich nepoužil nyní tak populární elektrokolo!

Zásobení dostatkem tekutin a svačinou se pak další skupina dvanácti členů klubu a jednoho babičkou hlídaného pětiletého vnoučete vydala na jinou vlastivědnou vycházku. Jejím cílem byla naučná stezka "Meandry řeky Odry". Veřejnou dopravou jsme se přesunuli do Bohumína, Kopytova, Stružky, kde jsme se napojili na českou část stezky. Lužními lesy jsme touto částí doslova proběhli, protože se nás snažili vysát snad všichni místní komáři. Přesto jsme došli až do Starého Bohumína, kde jsme přes Most císaře Františka Josefa přešli do polských Chalupek. Nejdříve jsme si tam prohlédli park u Zámeckého hotelu, který je umístěn v bývalém zámku pánů z rodu Lichnowských. V parku byly rozmístěny makety i dalších jejich zámků. Podél hustých kukuřičných polí jsme se

přesunuli do Zabelkowa. Zde jsme se napojili na polskou část naučné stezky. Zakrátko jsme došli ke krásné 27 m vysoké rozhledně. Přes veliké vedro jsme neváhali a vyšlapali 114 schodů nahoru, abychom se mohli pokochat kouzelnými výhledy na meandrující Odru. Je třeba říci, že polská část stezky je lépe udržována a je i zajímavější než česká část. Nakonec jsme se vrátili opět do Starého Bohumína, odkud jsme autobusem a vlaky vyrazili na cestu zpět do Háje ve Slezsku.

Zdeněk Mustar, Klub seniorů Háj ve Slezsku

ŘÍJNOVÉ ZÁJEZDY PASKOVSKÉHO KLUBU

Náš klub navštívil svérázné muzeum v Rapotíně, které je velmi různorodé s exponáty od konce 16. století až do roku 1993. Technicky založení výletníci se rozplývali nad požární a vojenskou technikou, nejrůznějšími stroji a vozítky všeho druhu. Na své si ale přišli i ostatní, zaujaly je pohyblivé figuríny v životní velikosti, dětské kočárky, kola. Veškeré exponáty jsou funkční, s možností zapůjčení pro různé společenské a propagační příležitosti. Skanzen je znám také v zahraničí a zařazen mezi zvláštnosti světa např. vedle katedrály sv. Víta v Praze. Další zastávka byla v textilním muzeu Hedvy v Rýmařově, kde nás provedly dobové postavy. Dozvěděli jsme se třeba jak se tká, co je to osnova, útek nebo jak funguje žakárový stroj. Expozice muzea je vybavena starými textilními stroji, které v Rýmařově svého času látky vyráběly. To vše proběhlo za tlumeného klepání žakárových strojů při výrobě brokátu, neboť externí expozice je přímo v Rýmařovské textilce. Také jsme navštívili podnikovou prodejnu a něco si koupili. Poslední naše zastavení bylo v pivovaru Hasič v Bruntále. Pivovar je vybaven moderní technologií pro vaření piva klasickým způsobem. Na rozdíl od průmyslových europivovarů dodržuje původní postupy a receptury na vaření piva. Pivo se nepasterizuje ani nefiltruje. Ochutnali jsme dva druhy piva, pivní koláč a zákusek z piva. Byli jsme unaveni, ale spokojeni.

Na další zájezd se klub vydal na Karvinsko - nejprve do Muzea Těšínska, které dokumentuje bohatou historii, přírodovědu a vlastivědu české části Těšínského Slezska. Bylo založeno jako moderní muzeum po druhé světové válce

v roce 1948, ale navazuje na mnohem starší muzejní tradice sahající do roku 1948 až do rozdělení státní hranice. Zastavili jsme se také v Rybím domě v nedaleké Chotěbuzi, kde se nachází obří akvárium a můžete vidět ryby z našich řek a rybníků. Navštívili jsme i zámek Fryštát v Karvině, kde jsme si prohlédli interiéry zámku. Je tam umístěna stálá expozice šlechtického mobiliáře doplněna bohatými soubory umělecko-historických sbírek. Posledním zastavením se stal šikmý kostel sv. Petra z Alkantary. Děkujeme Regionu Slezská Brána za krásně prožitý den.

Za klub duchodců Paskov, Anna Zemanová

Vánoce jsou přede dveřmi

Titulek není právě objevný. Pokud bychom však chtěli brát výše uvedené rčení doslova, zjistili bychom, že Vánoce nejsou přede dveřmi, ale nejspíš v obchodních centrech. Když se před dveře svého bytu podíváte, zjistíte, že za nimi není po nich ani potuchy. Ten pokus jsem provedla a mohu zodpovědně prohlásit, že otevírat domovní dveře a hledat za

nimi Vánoce je cimrmanovská slepá ulička.

Osobně bych si je představovala jako sešranou partu odborníků z agentury nazvané třeba "Svátky v pohodě", kteří by za mě sváteční dny připravili. Generální úklid, nákup a balení dárků, vaření, pečení, výzdobu bytu a rozeslání vřelých přání příbuzenstvu. Tím se samozřejmě nezříkám svého podílu na celkovém zdu, tu a tam bych také přiložila ruku k dílu. Nu, např. s Arnoldem Swarzenegerem, aby odtáhl těžké skříně a nechal za nimi vysmýčít, už počítat nemůžu, ten má jinde svých starostí až nad hlavu. Zbytek party, čítající kreativce (aby vymyslel, co komu z rodiny nadělit), nákupčího (aby oběhal obchody), pokladníka (jeho nezbytnou přítomnost není jistě třeba zdůvodňovat), stejně tak jako účast uklízečky, dekorátéra, pekaře a kuchaře se také, po bližším přezkoumání, jeví jako iluzorní. Však se doma o ty milé povinnosti nějak podělíme...

Vánoční úklid, to je kapitola sama pro sebe. Ale přiznám se, že je to už pár let, co mě nechává naprosto chladnou skutečnost, že něco v domácnosti není tak, jak to dělala před svátky třeba moje maminka nebo úzkostlivě pořádná tetička. Tím víc mě znepokojuje nepořádek v duši. A nejen v mé. Denně potkávám tak nasupené spoluobčany, že mi z nich běhá mráz po zádech. Slýchám nepublikovatelná slova, vídám (či jsem sama obětí) strkanice, okopávání a neurvalosti. Možná, že právě teď, v době adventu je čas, abychom svá nitra podrobili pořádnému úklidu. Tedy- zpytování duše bych raději svěřila odborníkovi, někde jsem četla, že opravdu pečlivý průzkum vlastního nitra může vypadat jako cesta hlubokým černým lesem, divokými roklinami, zapáchajícími bažinami, případně vyprahlou pouští. Na takovou výpravu je dobré pozvat zkušeného průvodce, neboť se prý může stát, že sami v sobě zabloudíme. Ale vymést z duše pavučiny nevrostlosti, vycídit zašlé dobré vychování, vyklepat staré křivdy, vytřídit svůj slovník, urovnat a správně zařadit vzpomínky, vynést někde na skládku zatrpklou, plíživou nespokojenost, nebo i závist, dát do pořádku své vztahy k nejbližším, blízkým i k lidem obecně - to bychom snad mohli zvládnout sami.

Určitě se nám po takovém generálním úklidu bude lépe dýchat, stejně tak, jako když vstoupíme do čerstvě vygruntového bytu. A pokud si dáme opravdu záležet, tak ten báječný pocit čistoty a vůně v nás přetrvá ještě dlouho po svátcích.

Eva Vlachová

Jen plechová bedýnka

Tak už zase sedím před tou kouzelnou skříňkou, i když jsem si ještě včera umíňovala, že se na ni ani nepodívám, natož abych z ní utřela prach nebo, nedejbože, ji stisknutím tlačítka uvedla v život! Co mi udělala? Neposlouchá, dělá si co chce! Tak, to jsem si ulevila, jenže je mi to houby platné, jestli si zase začne.

V „počítačové“ škole se nás snažili přesvědčit, že máme co do činění jen s plechovou krabicí zaplněnou čipy a drátky. Že se jí nemusíme bát, že stačí jen vědět, na kterou klávesu klepnout, což se nám několik týdnů snažili vtlouct do hlavy. No a v tom to nejspíš vězí! Na kterou klávesu klepnout?! Počítač to ví zcela přesně, se mnou je to horší, a tak mi to dává pěkně najevo. Hnedle se mi ztratí nějaký obrázek, utečou mi písmenka ze stránky, v souboru nenajdu, co potřebuji, zato si tam trůní všelijaké záhadné zkratky a nikdy nevidané ikonky...

Co provedl onehdy, to už opravdu přesáhlo všechny meze. Když jsem otevřela galerii klipů, které potřebuji pro svoji práci, nestačila jsem se divit. Ještě donedávna ve všech kategoriích velmi slušně zaplněná zela absolutní prázdnotou a škodolibě oznamovala, že nebyly nalezeny žádné klipy, které by odpovídaly mému požadavku, a že mám zkusit kartu s jiným médiem. Bezmocně jsem jen zírala. Proboha, kam se poděly ty tisíce obrázků po několika let pečlivě doplňované z internetu?!

Psychicky otřesená, málem v šoku, jsem případ předala do zkušenějších rukou svého muže, který doposud vždycky dokázal napravit jakýkoliv mnou způsobený nejen počítačový zádrhel. Klepl semhle a támhle, otevíral jedno okno za druhým a našel! Trůnily si pěkně pohromadě pod různými kódy s šestimístnými čísly v základním souboru a předváděly se jen v malém náhledu, když je člověk donutil k odhalení totožnosti.

Celý den jsem strávila jejich prohlížením a vybíráním. Ne všechny se mi hodí, ne všechny se mi zamlouvají, některé jsou vysloveně škaredé. Popsala jsem několik stránek kódy vybraných klipů, promnula si unavené, oteklé oči a s uspokojením si šla kolem půlnoci lehnout. Zítra! Zítra si je pěkně importuji do nových kategorií v galerii! Jo, houby s octem! A to se tvářily, že spolupracují, poslušně se nechaly označit a importovat, dokonce se v té galerii ukázaly, jenže! Jenže stačilo kategorii na pár vteřin zavřít a byly pryč!

Ne ne, nikdo mi nenamluví, že počítač je JEN plechová bedýnka s několika čipy a drátky! Je to pěkně mazaná potvora, která si žije vlastním životem a řídí se vlastním rozumem. Když jsem o tom četla ve sci-fi povídkách, bavila jsem se tou představou. Teď už mně to tak zábavné nepřipadá.

Marie Zieglerová

Proč nechodíme do kina?

Ač to není mým zvykem, koupil jsem si nedávno noviny. Čekala mě dlouhá cesta vlakem a hledal jsem nějaký prostředek, jak si ukrátit dlouhou chvíli. Knížku jsem zapomněl doma, respektive jsem nemohl najít místo, kam jsem ji předchozího večera uklidil. V mém přesvědčení, že si musím nutně obstarat

nějaký zdroj zábavy, mě podpořila ještě světelná tabule, kde vedle čísla mého rychlíku postupně naskakovalo patnáct, dvacet pět a nakonec třicet minut zpoždění. Není nadto, když spěcháte a vlaky jezdí načas!

V tisku prosyceném negativismem mě zaujala zpráva o neustále klesající návštěvnosti českých kin. Hned mě napadla otázka: Kde se skrývají příčiny? Odpověď jsem ani nemusel hledat v řádcích nudného článku. Stačilo si vzpomenout na moji poslední návštěvu multikina.

Tehdy k nám konečně dorazil mnou tak netrpělivě očekávaný film. Celý natěšený jsem vyrazil do kina. Mé obavy, zda budou ještě k mání lístky, když jde o premiéru, se ukázaly naprosto liché. V sálu bylo tak málo lidí, že když se zhaslo, měl jsem skoro strach. Nicméně mé nadšení bylo zchlazeno již dávno předtím. Nikdo dnes asi nečeká levný lístek, ale vstupenka za sto čtyřicet korun mně ani mé peněženke na radosti nepřidala, navíc když platím vstupné jako pravý gentleman i za svou partnerku.

Osazenstvo sálu jsem přehlédli velmi rychle. Dva malí kluci s pytlíkem gumových medvídků, maminka se synkem hojně zásobeným popcornem a kelímkem s coca-colou, jeden mladý zamilovaný pár, skupina čtyř dospělých chlapů a jedni postarší manželé. To by mohlo být dobré, namlouval jsem si bláhově. Po deseti minutách reklam a čtvrt hodině upoutávek na další filmy začalo promítání. Dřív mě tohle zdržování štválo, teď jsem ho ale vítal, jelikož caparti přede mnou stihli probrat vše důležité a ztichli a také zásoby popcornu po mé levé straně se značně ztenčily.

Zrada přišla hned po úvodních titulcích. Parta mužů vytáhla své dosud dobře ukryté pytlíky s extra křupavými brambůrkami a s hlasitým chroupáním se je jala likvidovat. Výborně! Hoch po mé druhé ruce to snad pochopil jako výzvu na souboj a přidal na hlasitosti. Paráda! Zhruba po třetině filmu se starší pán začal ztrácet v ději. Neustále se dotazoval své ženy, kdo že se to tam právě objevil a co je zač. Skvěle!

Film zřejmě nenaplnil ani očekávání zamilovaných v řadě před námi, takže se začali věnovat všemu možnému, jen ne sledování děje. Aspoň přitom byli tiše. To naopak dvojice pubertáků ožila a řehtala se na celé kolo při každé druhé scéně. K dovršení všeho došla chlapci nalevo coca-cola, což zjišťoval brčkem dobré dvě minuty.

Konec. Sláva. Odcházel jsem plný dojmů. Bohužel jen málo se jich týkalo filmu. Ano, chápu, proč do kin chodí stále méně a méně lidí. Na světelné tabuli naskočilo zpoždění čtyřicet minut...

Tomáš Zářecký

Sochař

Mou tělesnou schránku léta modeloval jeden vynikající sochař. Ke své práci používal kvalitní sochařský materiál: cukr, vejce, máslo, sádlo, slaninu, mouku, rýži a podobně. Den co den míchal svou dřevěnou špachtlí neodolatelné lahůdky, a tak, díky svému umění, začal postupně měnit mé externí vzezření. Pod jeho rukama jsem se rozrůstala do všech světových stran. Vznikalo krásné dílo. Vypadala jsem jako krajina plná výstupků, romantických zákoutí a prohlubní. To byl líc. Avšak rub tohoto počínání se ukázal být závažný. Začala jsem se vážit. Všichni si mne vážili, ale nemysleli to vážně. Bylo to až na pováženou, kolik jsem vážila. Když to dnes zvážím, zvažním. Nevážně to brát ani nejde. Člověk musí být odvážný, aby se odvážil s takovou váhou žít. Můj sochař ze mne vytvořil světový unikát. Skulpturu, které by byly i ty největší podstavce v galeriích umění malé. Jen si představte! Pohled zpredu: malá hlava ověšená soustavou lalůčků a laloků připomínajících trs banánů. To vše umístěno na dvou vzdušných balonech, spočívajících na obrovské klenbě výstavní kruhové laboratoře, určené k realizaci procesu trávení. Genialita sochaře byla prokázána tím, že klenba nebyla umístěna vertikálně, ale horizontálně, takže ze sochy vyčnívala a pravda, poněkud ji ohrožovala, že se při neopatrném zacházení překotí. Pohled zezadu pak skýtal výhled na bytelnou a spolehlivou základnu pro případ sezení, ať už z jakýchkoliv důvodů. Nožky pak jako silné jónské sloupy. Celkový pohled - prostě sen každého muže, natož pak milence. Věstonická Venuše by dostala mindrák, kdybychom se potkaly.

Ovšem všeho do času. Co bych to byla za féminu, kdybych se alespoň jednou za rok nepodívala do zrcadla. A hle! Zrcadlo mi bylo malé!!! Sice se mi omluvilo, že mi nestačí, že ho můj obraz daleko přesahuje a já, ješita, jsem se v tom okamžiku definitivně rozhodla, že nebudu dojídat. Abych Mistra neurazila, rozdávala jsem tajně zbytky jídla zvířectvu v zahradě. Za krátký čas se gurmetské sklony živočichů projeví. Ve chvíli, kdy jsem zjišťovala, že kráčím s váhou dolů, vidím z okna oběžního kosa, jak chce vzlétnout nahoru. Vzápětí jsem zahlédla oběžní veverku, pod kterou právě praskla větev borovice vejmutovky. Dokonce se v mém zorném úhlu objevil motýl, který se toužebně a marně snažil přeletět z kytky na kytku. Ani jsem si nevšimla, že situaci v zahradě sleduje také sochař. Asi už mohu prozradit, že sochař byl kuchař. Když uviděl, co způsobil, zahodil špachtli, vypnul varnou desku a prchnul do dále. Jedna slepice na přilehlém dvorku mu chtěla zamávat, ale neuzvedla křídlo. Léta o něm nikdo neslyšel, ani ho neviděl. Až jednou, když už jsem poztrácela všechna kila a vypadala jako opuchlý žebřík, jsem ho zahlédla, jak před sebou kutálí své poslední kuchařské dílo.

Aby nedošlo k nedorozumění, mistrů kuchařů si velice vážím. Život by nám bez nich tolik nechutnal. Je jenom na nás, abychom se nepřežírali. Že!?

Ludmila Lojdrová

V minulých dvou letech četli preventisté Policie ČR na území moravskoslezského kraje z publikace moravskoslezské policie s názvem „**Černá kronika aneb ze soudních síní**“. Tímto způsobem připomínali základní zásady bezpečného chování. Senioři jsou cílovou skupinou, která je ohrožena trestnou činností.

Kniha obsahuje příběhy zachycující nejčastější nebo nejzávažnější páchané trestné činy na seniorech (např. podvod s legendou vnuk, krádež či loupež, případ domácího násilí i rizikovou situaci v dopravě atd.). Případ je vždy ukončen poučením, jak se v takové situaci zachovat, eventuálně se jí vyhnout. Právě generace seniorů vzpomíná na rubriky "Černé kroniky," které v minulosti informovaly o trestných činech. Zvolený děj jednotlivých povídek, mající většinou dohru v soudní síni, je inspirován zpravidla skutečnými příběhy. A vzhledem k cílovému čtenáři byla publikace doplněna také o křížovky. My vám některé příběhy z knihy "**Černá kronika aneb ze soudních síní**" se teď pojďte začíst:

Kterak seniorka otevřela dveře a co z toho nakonec bylo

„Habr tři, já Sadař, jedte ihned do Jarolímkovy 28, nahlášeno znásilnění osmdesátileté ženy. Podezřelý muž, modré kraťasy, žluté triko, červená kšiltovka, podle sousedky odešel zřejmě směrem ke stadionu,“ ozvala se smršť informací ve vysílačce. „Habr tři rozumí, jedu na místo,“ odpověděl spolujezdec v policejní Octavii. „Honzo, šlápní na to!“ řekl nahlas policista to, co už jeho kolega současně dělal. Praporčík Jan Moudrý přeřadil rychlostní stupeň, zapnul maják a už se blikající vůz řítí ztemnělými ulicemi. „Koukej, jestli pachatele někde neuvidíš,“ řekl směrem ke spolujezdci. Oba policisté bedlivě zírali do padajícího soumraku. „Támhle je,“ ukázal spolujezdec do tmavé uličky.

Oba vidí, jak se postava odpovídající popisu z vysílačky dává na útěk. „Habr tři Sadařovi, mám vizuální kontakt, podezřelý utíká ulicí Jarskou, směr park,“ hlásí spolujezdec do vysílačky. Praporčík Moudrý znovu přidal plyn. „Vysadím tě u podchodu a nadběhneš mu. Tady nemá kam utéci, musíme ho dostat ještě než se nám ztratí v parku.“ Smykem zastavuje vůz: „Uííí,“ až pneumatiky automobilu zasmrdí. Adrenalin se zvyšuje. Honzův spolujezdec rychle otevírá dveře, vybíhá ven. Stačí ještě křiknout na kolegu: „Dostanu ho za podchodem. Zná to tady od mala. Je na místě první. Už slyšíš z dálky jeho supění a "staccato" běžících nohou.“ Však počkej,“ stojí připraven k zákroku. Náhle se před ním muž vynoří ze stínu. Ruka tahá naučeným pohybem pistoli z pouzdra.

„Jménem zákona, stůjte, tady Policie České republiky, zastavte se a lehněte si na zem!“ rozhodně vyzývá podezřelého. Postava se nejistě zastaví a pak se přece jen po kratším zaváhání vydá směrem k policistovi. Výzvy však nedbal. „Zase jeden neposlušný,“ tisíckrát prováděným pohybem jej strhává k zemi, kde mu nasazuje pouta. Řekl jsem přece lehnout,“ říká si spíše pro sebe. „Máš ho?“ zeptá se s úsměvem Honza, vystupující z blikajícího vozidla. „Nechtělo se mu, ale musel,“ usmívá se spokojený policista.

„Habr tři Sadařovi - podezřelý zadržen. Vracím se na základnu,“ hlásí Honza do vysílačky, když je podezřelý spolujezdec vzadu v autě a sřežen jeho parťákem. „Dobrá práce,“ zazní z vysílačky. „Po předání podezřelého zajedte pro soudce, mám tu návrh na provedení výslechu poškozené. Seniorka je už v nemocnici, úkon provedeme za účasti soudce,“ udílí operační ve vysílačce jasné rozkazy a řídí akci. „Rozumím, konec,“ reaguje hlídka souhlasně.

Sporé světlo osvětluje nemocniční pokoj. Monitor s probíhající křivkou a blikajícími tečkami. „Dobrý večer, já jsem policejní vyšetřovatel a tohle je pan soudce. Rozumíte

zákonnému poučení svědka - poškozeného? Mohla byste nám říci, jak se to stalo?“ ptá se komisař oběti.

Stará šedovlasá žena ležící na posteli jim s viditelnou námahou odpovídá: „Byla jsem sama doma, už jsem chtěla jít spát. Zazvonil. Měl modré kraťasy, žluté triko, červenou kšiltovku. Takový mladý kluk, určitě bych ho poznala. Říkal mi, že syn Karel měl autonehodu, že je zraněn. Taky řekl, že má velkou žízeň jak mi to běžel říci, jestli bych mu nedala napít, že mě pak za ním zavede. Pozvala jsem ho do bytu, dala mu sklenici vody a chtěla jsem se obléknout. Měla jsem strašný strach o Karla. Ptal se, jestli bydlím sama. Řekla jsem, že ano. Pak mne povalil, vyhrnul mi noční košili, kterou při tom roztrhl a znásilnil mě. Křičela jsem, bránila se, ale měl hroznou sílu. Asi jsem omdlela. Pak klaply dveře. Vstala jsem a utíkala to říci sousedce. Říkala, že ho asi potkala na schodech, když se vracela z večerního venčení pejska. Nechala mne u sebe a zavolala policii.“

„Už nemusíte mít strach! Zajedeme k vám domů. Nevíte, kam se poděla vaše noční košile?“ zeptá se ještě k zásadní věci vyšetřovatel. Myslím, že zůstala na zemi. Ale neměla bych tam nejdříve uklidit?“ ptá se vyděšeně seniorka.

Zřejmě si vzpomněla na rozházené věci v bytě. „Ne, to je v pořádku a teď už klidně spěte,“ zní konejšivá odpověď z úst policisty.

Poučení Přemysla Spravedlivého:

I když to není tak běžné, přece jen i tohle se seniorům může stát. Pamatujte si, buďte maximálně nedůvěřiví k cizím lidem. Nikdy nepouštějte do bytu (domu) cizí osobu. I když vás cizí člověk oslovuje jménem, popřípadě zná další vaše osobní informace, nevěřte mu. A když přece k takovému činu dojde, zásadně na místě činu nemanipulujte s věcmi, neuklizejte. Speciálně u trestných činů znásilnění lze doporučit, aby se oběť nemyla, neničila ošacení, popřípadě ho neprala. Právě toto vše může přispět k budoucímu spravedlivému potrestání pachatele.

POMŮCKA: CT, IRL, MILK, NZ, OLE	ŘÍMSKÝCH 1504	1. DÍL TAJENKY	CHEM. ZN. TANTALU	OLSENOVO JMÉNO	PRŮVODNÍ JEV NACHLAZENÍ		MALÝ PES	POLNÍ PLOŠNÁ MÍRA	2. DÍL TAJENKY	POČÍTAČOVÝ TOMOGRAF ANGL. MED. ZKR.
ČÁST VOZU						MOŘIDLO ZASTAR.				
PEČLIVÝ						DŽEZOVÝ ZPĚV PRVNÍ PRI- VAT. FOND				
INFORMAČNÍ TECHNOLO- GIE ZKR.			UMĚLECKÝ SLOH OBLÍBENÝ NÁPOJ						3. DÍL TAJENKY	ZIMNÍ SEMESTR ZKR.
STÁŘÍ				INIC. RUS. SPISOVAT. ČECHOVA HORNINA				MPZ NOVÉ- HO ZÉLANDU MRČHO- ŽRAVÝ PTÁK		
	VELKÉ HORKO VNUCOVAT				2X SNÍŽENÝ TÓN F MLÉKO ANGLICKY					
NOVINKA						KOUPĚ KNIŽNĚ POUŽDRO NA ŠÍPY				INICIÁLY RUSKÉHO PROZAÍKA TURGENĚVA
UVRHNOUT							PŘEDLOŽKA UPLÉST			
ZVUK TROUBENÍ TRUBKY			POBÍDKA MRAVO- KÁRCE					INFORMAČNÍ SYSTÉM ZKR. INDIÁN		
ZESÍLENÝ ZÁPOR				ROPNÝ STÁT OBYVATEL EVROPY						
SEKNOUTI					LISTNATÝ STROM KRÁL ZVÍŘAT					MRAK
	BÁL	MPZ IRSKA PŘÍJEMNÁ				TAHLE VRBA				
TLACH				ZAVÝSKNUTÍ TI DRUZÍ			ČES. EXPORT- NÍ BANKA TYRŠŮV ODZN. ZDAT.			
PŘÍKLONKA			OMOTAT FILMOVÝ MIMOZEM- ŠTAN					LITERÁRNÍ LISTY ZKR. INIC. HERCE TRÍSKY		
TVRDÉ TROPICKÉ DŘEVO					POBYT V ARMÁDĚ					
VTAHOVATI ÚSTY					PŮVODNÍ OBYVATEL MEXIKA					

TAJENKA: Obtížování je nepřijatelné

Fotoreportáž z akcí pořádaných seniorskými kluby

Orientační běh/pochod, 4. říjen 2020, Ostrava Bělský les (KCS Ostrava, z.s.)

Sportovní události: Bílovecký seniorský víceboj

Družstvo Klubu Akord Ostrava v soutěži v petanque

Exkurse v podniku Hedva Rýmařov (KCS Ostrava, z.s.)

Zájezd na Velehrad (klub Háj ve Slezsku)

Zájezd - prohlídka zámku Vizovice (KCS Ostrava,z.s.)